

Centralny Rejestr Umów JSFP

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Spis treści

1. Czym jest i w jakim celu powstał Centralny Rejestr Umów?.....	4
2. Jakie są podstawy prawne funkcjonowania CRU JSFP?	6
3. Jakie akty wewnętrzne dotyczą rejestracji umów w CRU JSFP na uczelni?	9
4. Jakie są ramy czasowe obowiązku rejestracji umów w CRU JSFP?	10
5. Jakie umowy podlegają obowiązkowi udostępnienia w CRU JSFP?	11
5.1. Zasady ogólne	11
5.2. Definicja zamówienia	12
5.3. Forma umowy	13
6. Jakie informacje o umowach należy udostępniać w CRU JSFP?	19
6.1. Numer umowy	20
6.2. Data zawarcia umowy	20
6.3. Okres na jaki umowa została zawarta	22
6.4. Oznaczenie stron umowy	22
6.5. Przedmiot umowy	23
6.6. Wartość umowy	24
6.7. Wskazanie czy umowa jest finansowana ze środków zagranicznych	26
6.8. Status umowy i dzień zakończenia obowiązywania umowy	26
6.9. Podstawa prawna nieudostępnienia informacji o umowie	27
6.10. Aktualizacja informacji	30
7. Jakie umowy nie podlegają udostępnieniu w CRU JSFP?	31
8. Jakie umowy zawierane na uczelni podlegają rejestracji w CRU JSFP ?	33
9. Jakie są zasady przetwarzania danych osobowych w związku z CRU JSFP?	36
10. Jakie są sankcje za brak udostępnienia informacji o umowach w CRU JSFP?	37
11. W jaki sposób dane o umowach będą udostępniane do CRU JSFP na UŚ?	39

Centralny Rejestr Umów JSFP

podstawy prawne i zasady realizacji
obowiązku rejestracji umów w CRU JSFP przez Uniwersytet Śląski w Katowicach

Dział Zamówień Publicznych

Katowice, czerwiec 2026 r.

1. Czym jest i w jakim celu powstał Centralny Rejestr Umów JSFP?

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 4 grudnia 2025 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025 r. poz. 1844) do ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.) – dalej: „u.f.p.”, dodane zostały m.in. przepisy art. 34a oraz 34 b, wprowadzające po stronie jednostek sektora finansów publicznych obowiązek udostępniania w jawnym rejestrze, informacji o zawartych przez nie umowach. Uniwersytet Śląski w Katowicach jako uczelnia publiczna, a tym samym jednostka sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisu art. 9 u.f.p. również podlega rzeczonemu obowiązkowi. Centralny Rejestr Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych, w skrócie Centralny Rejestr Umów JSFP albo CRU JSFP (bo taką przyjął oficjalną nazwę rejestr), to zestawienie wybranych informacji o umowach zawartych przez jednostki tworzące sektor finansów publicznych lub o umowach zawartych na ich rzecz. Co warte podkreślenia, pomimo swojej nazwy nie będzie zbiorem, w którym będą gromadzone same umowy (np. w formie elektronicznej czy w formie cyfrowych odwzorowań itp.) a zbiorem określonych informacji o umowach. Rejestr ten prowadzony będzie w systemie teleinformatycznym, który zostanie udostępniony przez jednostki podległe Ministrowi Finansów i Gospodarki. Zgodnie z przepisem art. 34b ust. 1 u.f.p., organem, który zapewni funkcjonowanie systemu teleinformatycznego, w którym udostępniany będzie Centralny Rejestr Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych, jest wspomniany Minister Finansów i Gospodarki. Niemniej jednak za udostępnianie informacji o umowach w tym systemie odpowiedzialni będą kierownicy jednostek sektora finansów publicznych. System CRU JSFP prowadzony będzie w języku polskim, zgodnie z ustawą z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz.U. z 2026 r. poz. 81).

Centralny Rejestr Umów JSFP nie będzie zaliczany do rejestrów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1703, z późn. zm.), albowiem dla uznania określonego rejestru za rejestr publiczny wymagane jest, aby rejestr ten spełniał następujące warunki:

- 1) powstał na podstawie przepisów prawa (przepisy przynajmniej przewidują jego utworzenie),
- 2) był prowadzony przez organ rejestrowy o charakterze publicznym,
- 3) przyjęcie, utrwalenie, a następnie ujawnienie określonych w nim informacji następowałoby co do zasady w drodze decyzji organu rejestrowego,
- 4) jego prowadzenie i ujawnianie zawartych w nim danych miałoby skutki prawne zarówno dla podmiotu lub przedmiotu wpisu, jak i dla organu dokonującego tego wpisu,
- 5) byłby jawny.

Jeśli rejestr prowadzony przez podmiot publiczny nie spełnia kumulatywnie powyższych warunków, nie jest rejestrem publicznym w rozumieniu przepisów ustawy o informatyzacji

działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. W przypadku Centralnego Rejestru Umów JSFP:

- 1) nie występuje organ rejestrowy,
- 2) udostępnienie informacji o umowie w tym rejestrze będzie następować w wyniku materialno-technicznej czynności użytkownika,
- 3) ujawnienie informacji w tym rejestrze nie wywołuje skutków prawnych.

Zarówno Minister Finansów i Gospodarki, jak i żaden z kierowników jednostek sektora finansów publicznych, na których nałożony został obowiązek rejestracyjny, nie pełni w zakresie Centralnego Rejestru Umów JSFP funkcji organu rejestrowego. Ponadto, dokonanie czynności udostępnienia informacji o umowie w ramach tego rejestru nie jest konsekwencją wydania decyzji przez kierownika jsfp, ale wyrazem realizacji nałożonego nań obowiązku ustawowego. Co istotne, ani udostępnienie informacji o umowie, ani brak takiego udostępnienia, nie pociąga skutków prawnych wobec bytu prawnego jakim jest zawarta umowa, w tym w odniesieniu do ważności takiej umowy czy wobec wzajemnych zobowiązań stron, wynikających z takiej umowy.

Centralny Rejestr JSFP nie jest pierwszym tego typu systemem, który ma gromadzić dane o umowach w Europie. Dla przykładu w Czechach funkcjonuje od 2016 r. rejestr wydatków, zakupów i umów regulowany przepisami ustawy nr 340/2015 o szczególnych warunkach skuteczności niektórych umów, publikacji tych umów i rejestru umów (w rejestrze gromadzone są dane na temat umów zawartych zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym oraz gminnym. W Portugalii informacje o zamówieniach publicznych i zawartych umowach (w tym o warunkach ich realizacji przechowywane są w postaci bloków danych w tzw. Portal Base. Na Litwie funkcjonuje Centralny Portal Zamówień Publicznych jako państwowy system informacyjny, który służy publikacji m.in. publicznych umów sprzedaży, umów ramowych oraz innych danych dotyczących zamówień publicznych. Podobne zadanie w Grecji spełnia Centralny Elektroniczny Rejestr Zamówień Publicznych a w Hiszpanii Publiczny Rejestr Umów RPC. Analogiczne rejestry funkcjonują jeszcze np. w Finlandii czy na Słowacji a wśród państw spoza UE – w Kanadzie i w Armenii.

Jeżeli chodzi o cel powstania Centralnego Rejestru Umów JSFP, to w ślad za założeniami Ustawodawcy szczególnie podkreślona została konieczność zapewnienia jawności i przejrzystości finansów publicznych. W art. 34 u.f.p. wprowadzono określone formy realizacji zasady jawności finansów publicznych, jednak wśród nich brakowało formy, która realnie pozwoliłaby na powiązanie zakresu zadań wykonywanych przez konkretną jednostkę sektora finansów publicznych ze sprawowaną przez nią gospodarką środkami publicznymi. A zatem CRU JSFP ma stać się podstawowym narzędziem służącym realizacji konstytucyjnej i ustawowej zasady jawności wydatków publicznych, którego istotą jest zwiększenie transparentności działania państwa oraz wzmocnienie mechanizmów kontroli społecznej nad wydatkowaniem środków publicznych co przyczynić ma się w większym stopniu do pogłębienia zaufania społecznego do sposobu zarządzania pieniędzem publicznym. Wdrożenie Centralnego Rejestru Umów ma przełożyć się na odejście od rozproszonego modelu udostępniania informacji publicznej, szczególnie w trybie wnioskowym na rzecz zunifikowanego, centralnie zarządzanego systemu, który umożliwi prosty, szybki i powszechny dostęp do danych. Dzięki standaryzacji zakresu przekazywanych danych oraz modelowi ich

przekazywania, możliwe będzie przeprowadzanie różnorodnych operacji analitycznych na danych, takich jak porównywanie wydatków na podobnych zamówieniach w poszczególnych jednostkach sektora finansów publicznych, identyfikowanie schematów wydatkowania środków publicznych, wykrywanie nieprawidłowości czy przypadków nieefektywnego wydatkowania środków publicznych. CRU JSFP ma uprościć i przyspieszyć dostęp do informacji publicznych. Jego publiczny i powszechny charakter ma w założeniu umożliwić obywatelom, organizacjom społecznym czy przedstawicielom mediów bieżące monitorowanie działalności jednostek sektora finansów publicznych.

2. Jakie są podstawy prawne funkcjonowania CRU JSFP?

Podstawową zasadą konstytucyjną, której Centralny Rejestr Umów stanowi emanację jest prawo dostępu do informacji publicznej, o którym mowa w art. 61 Konstytucji. Zgodnie z przepisem art. 61 ust. 1-3 Konstytucji obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa. Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu. Ograniczenie powyższego prawa może nastąpić wyłącznie ze względu na określoną w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Tryb udzielania informacji publicznych, o którym mowa w Konstytucji określają ustawy. Do podstawowych aktów prawnych, które regulują kwestie dostępu do informacji publicznej należy ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 902) – dalej: „u.d.i.p. W myśl art. 1 ust. 1 u.d.i.p. każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w u.d.i.p. W ślad za treścią przepisu art. 6 ust. 1 pkt 5 u.d.i.p. udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o majątku publicznym.

Z kolei na podstawie przepisu art. 33 ust. 1 u.f.p. gospodarka środkami publicznymi jest jawna. Przepis art. 34 u.f.p. wymienia formy w jakich zasada jawności gospodarowania środkami publicznymi jest realizowana. Za sprawą wspomnianej już wcześniej nowelizacji Kodeksu karnego z 4 grudnia 2025 r., w art. 34 ust. 1 pkt 5 u.f.p. dodana została lit. d, tym samym ustanawiając nową formę realizacji zasady jawności gospodarowania środkami publicznymi w postaci podawania do publicznej wiadomości przez jednostki sektora finansów publicznych informacji dotyczących umowy, o której mowa w art. 34a ust. 1 u.f.p. (umowa objęta obowiązkiem rejestracji w CRU JSFP, który wchodzi w życie od 1 lipca 2026 r.). Informacje o umowach udostępnianych w Centralnym Rejestrze Umów JSFP będą stanowić informację publiczną. Dostęp do tych informacji nie będzie zależny od występowania z wnioskiem. *A contrario*, w przypadku umów, które stanowią informację publiczną, ale do których nie będzie

miął zastosowania obowiązek upublicznienia w Centralnym Rejestrze Umów JSFP, nadal będą udostępniane na wniosek w trybie u.d.i.p.

Centralny Rejestr Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych został wprowadzony pierwotnie ustawą z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2054). Ustawa była kolejno zmieniana przepisami ustaw z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1265) a także ustawy z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1723). Kolejne akty prawne przesunęły moment wejścia w życie obowiązku rejestracji umów od 1 lipca 2022 r. na 1 stycznia 2024 r. i następnie na 1 stycznia 2026 r. Ostateczny kształt normom regulującym funkcjonowanie Centralnego Rejestru Umów JSFP nadały przepisy ustawy z dnia 4 grudnia 2025 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025 r. poz. 1844). Projekt ostatniej z wymienionych ustaw w swoich założeniach przewidywał m.in.:

- 1) zmianę zakresu przedmiotowego umów, do których będzie odnosził się nałożony na JSFP obowiązek udostępniania informacji o umowach (inaczej niż początkowo zakładano, obowiązek nie będzie dotyczył większości umów zawieranych przez JSFP, ale zakres ten zawężono do zamówień publicznych);
- 2) modyfikację katalogu wyłączeń przedmiotowych,
- 3) rozszerzenie zakresu wyłączeń podmiotowych,
- 4) modyfikację zakresu informacji o umowach, które będą podlegały udostępnieniu w ramach dedykowanego systemu teleinformatycznego;
- 5) zmianę terminu realizacji przez JSFP obowiązku udostępniania informacji o umowach z 14 na 30 dni od zawarcia umowy;
- 6) doprecyzowanie zakresu odpowiedzialności administratorów danych wprowadzanych do systemu teleinformatycznego, w ramach którego będą publikowane informacje o umowach JSFP;
- 7) dodanie regulacji w zakresie postępowania z danymi zgromadzonymi w systemie teleinformatycznym w odniesieniu do ponownego ich wykorzystania, a także po upływie okresu obowiązywania umowy;
- 8) wprowadzenie delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia, w którym określony został m.in. szczegółowy zakres informacji o umowie czy warunki zakładania i korzystania z kont systemowych;
- 9) rezygnację z przepisów o odpowiedzialności karnej kierowników JSFP dotyczącej nierealizowania lub nieprawidłowego realizowania wprowadzanego obowiązku;
- 10) dodanie przepisów regulujących ogólne zasady ponownego wykorzystanie informacji o umowach upublicznionych w tym rejestrze;
- 11) dodanie w ustawie o dostępie do informacji publicznej zmian przesądzających, że udostępnienie informacji o umowach w Centralnym Rejestrze Umów JSFP zwalnia JSFP z udostępniania tych informacji w odpowiedzi na wniosek w trybach wskazanym w tej ustawie;

- 12) rezygnację z progu kwotowego dla zawartych umów (przed wejściem w życie przepisów o CRU JSFP brane były pod uwagę progi kwotowe na poziomie np. 10 tys. PLN, 500 PLN oraz 1000 PLN;

W uchwalonej ustawie dokonano ponadto modyfikacji zakresu informacji, które będą udostępnione w rejestrze w tym m.in.:

- 1) zrezygnowano z wymogu wskazywania miejsca zawarcia umowy,
- 2) zastąpiono datę zakończenia umowy obowiązkiem wskazania okresu na jaki została zawarta,
- 3) zastąpiono obowiązek udostępnienia informacji o wartości przedmiotu umowy, informacją o wartości umowy,
- 4) zrezygnowano z udostępniania w rejestrze informacji o przedstawicielach strony.

Ustawa z dnia 4 grudnia 2025 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, wprowadziła do ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przepisy art. 34a-34d, które odpowiednio:

- 1) przepis art. 34a u.f.p. konstytuuje obowiązek ujawniania przez jednostki sektora finansów publicznych umów w Centralnym Rejestrze Umów JSFP oraz precyzuje:
 - a) jakie umowy podlegają rejestracji,
 - b) jakie informacje o umowach podlegają ujawnieniu,
 - c) jakie są wyjątki od zasady jawności informacji o umowach,
 - d) jakie są terminy i zasady aktualizacji danych;
- 2) przepis art. 34b u.f.p. reguluje kwestie systemu teleinformatycznego obsługującego Centralny Rejestr Umów, w tym:
 - a) zasady jego funkcjonowania i zarządzania przez Ministra Finansów,
 - b) zasady zakładania kont jednostki oraz użytkowników i zarządzania tymi kontami,
 - c) zasady wprowadzania, przechowywania i usuwania informacji o umowach,
 - d) zasady dotyczące dostępu do danych oraz określania ról jako administratorów danych;
- 3) przepis art. 34c u.f.p. został uchylony;
- 4) przepis art. 34d zawiera delegację dla Ministra Finansów do wydania rozporządzenia wykonawczego.

31 marca 2026 r. w Dzienniku Ustaw opublikowane zostało rozporządzenie wykonawcze Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie Centralnego Rejestru Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych (CRU JSFP). Rozporządzenie stanowi realizację wymienionej powyżej delegacji ustawowej, wynikającej z art. 34d u.f.p. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 kwietnia 2026 r., za wyjątkiem przepisów § 2, § 3, § 12 i § 13, które wchodziły w życie z dniem 1 lipca 2026 r. Rozporządzenie ma na celu:

- 1) zapewnienie kompletności, jednolitości i przejrzystości informacji o umowach udostępnianych i aktualizowanych w ramach CRU JSFP,
- 2) sprawną obsługę wniosków o założenie kont w systemie, w którym prowadzony będzie ten rejestr,
- 3) zapewnienie bezpieczeństwa, wiarygodności i niezaprzeczalności przekazywanych danych oraz potrzebę ich ochrony przed nieuprawnionym dostępem,
- 4) efektywność zarządzania kontami w systemie,

5) łatwość wyszukiwania informacji udostępnionych w CRU JSFP.

W ramach rozporządzenia dookreślone zostały:

- 1) szczegółowy sposób określania wartości umowy, podlegającej obowiązkowi wpisu do CRU JSFP,
- 2) szczegółowy zakres informacji o umowie, objętej obowiązkiem wpisania do CRU JSFP,
- 3) szczegółowy zakres danych zawartych we wnioskach, na podstawie których będą zakładane w systemie teleinformatycznym konta jednostek i użytkowników, przypadki, w jakich do tego wniosku dołącza się dokumenty oraz sposób i tryb składania takich wniosków,
- 4) warunki korzystania z kont w systemie, w których będzie prowadzony CRU JSFP, w tym sposób uwierzytelniania użytkowników tych kont,
- 5) zakres korzystania z kont w systemie, w którym będzie prowadzony CRU JSFP, w tym rodzaje kont i możliwe do przydzielenia uprawnienia użytkowników tych kont,
- 6) sposób wyszukiwania i wglądu do informacji o umowach udostępnionych w CRU JSFP.

3. Jakie akty wewnętrzne dotyczą rejestracji umów w CRU JSFP na uczelni?

Podstawowym aktem o charakterze wewnętrznym na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach regulującym kwestie dotyczące obowiązku rejestracji umów w Centralnym Rejestrze Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych jest Zarządzenie nr 62 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 8 maja 2026 r. w sprawie wprowadzania, udostępniania, aktualizowania i wycofywania informacji o umowach w Centralnym Rejestrze Umów Jednostek Sektora Finansów. Zarządzenie określa sposób oraz tryb wprowadzania, udostępniania, aktualizowania i wycofywania informacji o umowach w CRU JSFP, podmioty realizujące obowiązek rejestracyjny, którymi na gruncie uczelni są kierownicy Realizatorów oraz kierownicy pozostałych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu upoważnionych i zobowiązanych do samodzielnego udzielania zamówień publicznych w rozumieniu Regulaminu ubiegania się i udzielania zamówień publicznych przez Uniwersytet Śląski w Katowicach. Zarządzenie ustanawia odpowiedzialność ww. kierowników za:

- 1) przeprowadzenie przeglądu umów stanowiących zamówienia w rozumieniu art. 7 pkt 32 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych zawieranych w formie pisemnej, dokumentowej, elektronicznej albo innej formie szczególnej (akt notarialny, forma z datą pewną lub poświadczeniem podpisu), co do których podejmowane są w ich jednostkach czynności związane z ich zawarciem, zmierzające do ich zawarcia lub umów, co do których w ich jednostkach sprawowany jest nadzór nad ich realizacją pod kątem ich standaryzacji i dostosowania przyszłych umów do wymogów informacyjnych opisanych w art. 34a ust. 7 u.f.p. (danych o umowie podlegających rejestracji, o których mowa w cz. 6 niniejszego opracowania;
- 2) przygotowanie oraz wdrożenie w podległej jednostce wewnętrznej procedury określającej zasady gromadzenia, weryfikacji i przekazywania wymaganych informacji o umowie;

- 3) określenie terminów realizacji poszczególnych czynności, o których mowa w pkt 2 z uwzględnieniem konieczności zachowania 30-dniowego, ustawowego terminu na udostępnienie informacji o umowie w CRU JSFP;
- 4) wdrożenie mechanizmu kontroli poprawności i kompletności wprowadzanych danych;
- 5) ustalenie osób upoważnionych do wprowadzania, udostępniania, aktualizowania i wycofywania informacji o umowach w CRU JSFP lub w systemie SAP ERP.

Zarządzenie nr 62 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 8 maja 2026 r. w sprawie wprowadzania, udostępniania, aktualizowania i wycofywania informacji o umowach w Centralnym Rejestrze Umów Jednostek Sektora Finansów zawiera w § 8 delegację do wydania przez Prorektora ds. Finansów pisma *okólnego* regulującego szczegółową procedurę wprowadzania danych dotyczących umów za pośrednictwem systemu SAP ERP, względnie termin i zasady zakładania kont użytkowników i wprowadzania informacji o umowach bezpośrednio w systemie CRU JSFP, w zależności od wyboru jednego z trybów rejestracji. Pismo okólna nr 2 Prorektora ds. Finansów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w sprawie procedury wprowadzania danych dotyczących umów w systemie SAP ERP na potrzeby ich udostępniania w Centralnym Rejestrze Umów JSFP zostało wydane w dniu 25 czerwca 2026 r.

4. Jakie są ramy czasowe obowiązku rejestracji umów w CRU JSFP?

Większość przepisów ustawy z dnia 4 grudnia 2025 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025 r. poz. 1844) weszła w życie 1 stycznia 2026 r., natomiast kluczowe przepisy art. 34a i 34b u.f.p. wchodzi w życie z dniem **1 lipca 2026 r.** – z tym to właśnie dniem powstaje obowiązek udostępniania umów w Centralnym Rejestrze Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych. Obowiązek ten dotyczy informacji o nowo zawartych umowach (rejestracji nie podlegają umowy zawarte przed 1 lipca 2026 r.). W odniesieniu do umów zawartych przed tą datą informacje dotyczące ich aktualizacji (w tym aneksów), nie będą podlegać ujawnieniu w CRU JSFP – niezależnie od momentu zawarcia aneksu. Od 1 kwietnia 2026 r. Minister Finansów bezpłatnie udostępnił narzędzie (system teleinformatyczny), w którym realizowane będą czynności materialno-techniczne związane z rejestracją umów. Od tego momentu powstała możliwość zakładania kont jednostek sektora finansów publicznych a w konsekwencji również użytkowników w jednostkach (choć w przypadku hurtowego zasilania CRU JSFP danymi z systemów dziedzinowych) ten drugi etap może zostać całkowicie lub znacząco ograniczony. Co do zasady uczelnia będzie zobowiązana do wprowadzania informacji do CRU JSFP bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie **30 dni** od daty zawarcia umowy lub zmiany informacji o umowie (termin odnosić się będzie także do aktualizacji opublikowanych informacji o umowach. W przypadku zaś wystąpienia awarii systemu teleinformatycznego służącego do obsługi CRU JSFP, te terminy będą wydłużane o okres wskazany w komunikacie Ministra Finansów umieszczonym na stronie BIP Ministerstwa Finansów.

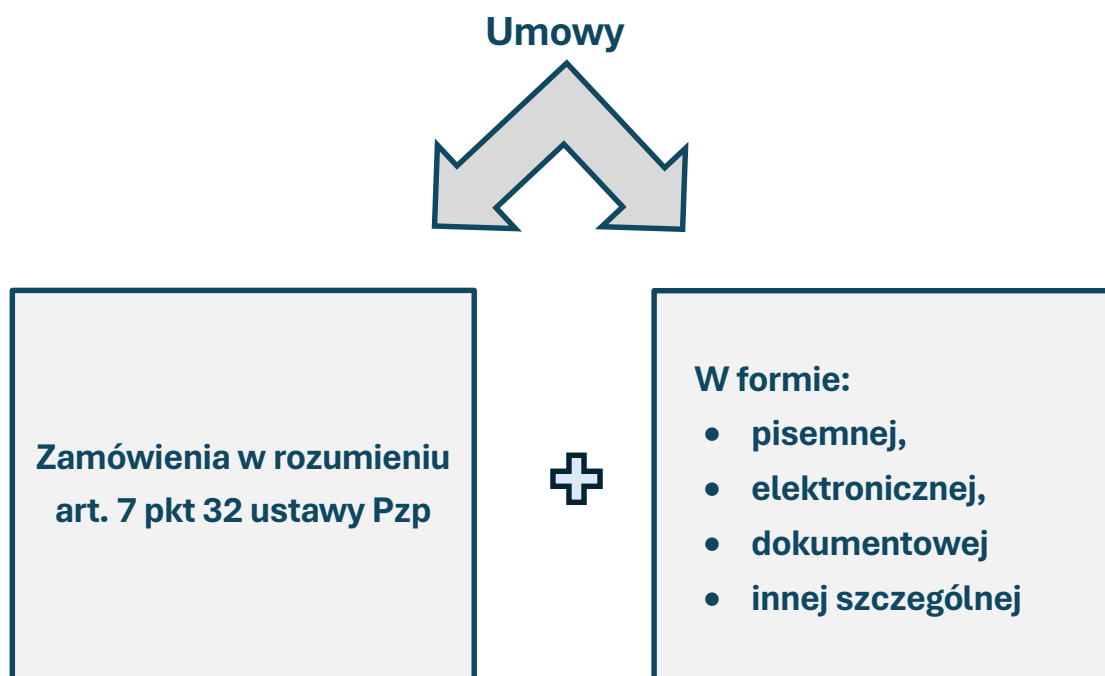
5. Jakie umowy podlegają obowiązkowi udostępniania w CRU JSFP?

5.1 Zasady ogólne.

W treści nowododanego przepisu art. 34a ust. 1 pkt 1 u.f.p. zaproponowano odejście od powiązania przepisów dotyczących Centralnego Rejestru Umów JSFP z przepisami z zakresu dostępu do informacji publicznej, zastępując je korelacją z definicją zamówienia w rozumieniu art. 7 pkt 32 ustawy Pzp. W myśl powyższego przepisu kierownik jednostki sektora finansów publicznych, udostępnia i aktualizuje w Centralnym Rejestrze Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych, informacje o umowie zawartej przez jednostkę sektora finansów publicznych lub na jej rzecz, jeżeli umowa ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) stanowi zamówienie w rozumieniu art. 7 pkt 32 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.);
- 2) została zawarta w formie pisemnej, dokumentowej, elektronicznej albo innej formie szczególnej.

Udostępnienie w CRU JSFP

Udostępnieniu w Centralnym Rejestrze Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych podlegają zatem wyłącznie takie umowy, które spełniają kumulatywnie obie powyższe przesłanki – stanowią zamówienia w rozumieniu art. 7 pkt 32 ustawy Pzp i zostały zawarte w jednej z powyższych form. Odwołanie do definicji zamówienia z ustawy – Prawo zamówień publicznych sprawia, że obowiązek rejestracji umów w CRU JSFP będzie dotyczył wyłącznie **umów wydatkowych**. W ślad za opinią Ministerstwa Finansów bowiem: „planowane jest, aby w rejestrze tym były publikowane wyłącznie umowy wydatkowe. Przyjęte w projekcie rozwiązanie polegające na odesłaniu do definicji zamówienia pozwoli na bardziej jednoznaczne określenie zakresu przedmiotowego obowiązku udostępniania informacji o umowie oraz zachowanie spójności przepisów. Zgodnie bowiem z art. 44 ust. 4 u.f.p. realizując wydatki publiczne jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych. Rozwiązanie to pozwoli na zachowanie spójnego podejścia w ramach przepisów o finansach publicznych, a jednocześnie jeszcze ściślej podkreśli cel realizacji Centralnego Rejestru Umów JSFP.

5.2 Definicja zamówienia.

Zgodnie z przepisem art. 7 pkt 32 ustawy Pzp, do którego odwołuje się Ustawodawca w kontekście obowiązku rejestracyjnego w CRU, przez zamówienie należy rozumieć umowę odpłatną zawieraną między zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem jest nabycie przez zamawiającego od wybranego wykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług.

Zgodnie z powyższą definicją obowiązek ujawniania informacji w CRU JSFP będzie dotyczył umów:

- 1) **odpłatnych** (zakładających istnienie korzyści majątkowej, pieniężnych lub niepieniężnych dla obu stron, ekwiwalentnych),
- 2) zawieranych między **zamawiającym (uczelnią)** a **wykonawcą** (czyli osobą fizyczną, osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która oferuje na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług lub ubiega się o udzielenie zamówienia, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie zamówienia publicznego),
- 3) których przedmiotem jest **nabycie** przez zamawiającego:
 - a) **robót budowlanych** - zgodnie z przepisem art. 7 pkt 21 ustawy Pzp rozumianych jako wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, określonych w załączniku II do dyrektywy 2014/24/UE, w załączniku I do dyrektywy 2014/25/UE oraz objętych działem 45 załącznika I do Wspólnego Słownika Zamówień, lub obiektu budowlanego, a także realizację obiektu budowlanego za pomocą dowolnych środków, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego),
 - b) **dostaw** - zgodnie z przepisem art. 7 pkt 4 ustawy Pzp rozumianych jako nabywanie produktów, którymi są rzeczy ruchome, energia, woda oraz prawa majątkowe, jeżeli mogą być przedmiotem obrotu, w szczególności na podstawie umowy sprzedaży,

dostawy, najmu, dzierżawy oraz leasingu z opcją lub bez opcji zakupu, które może obejmować dodatkowo rozmieszczenie lub instalację) lub

- c) **usług** - zgodnie z przepisem art. 7 pkt 28 ustawy Pzp rozumianych jako wszelkie świadczenia, które nie są robotami budowlanymi lub dostawami).

Definicja zamówienia wskazuje na cztery elementy konstytuujące: umowę, odpłatność, nabycie oraz wybór wykonawcy. Zamówienie ma wyłącznie formę umowy, a więc chodzi o czynność dwustronną zawartą między zamawiającym a wykonawcą. Innymi słowy jest to zgodne oświadczenie woli dwóch wymienionych stron z zamiarem wywołania określonych jej treścią skutków prawnych. Elementem obligatoryjnym zamówienia jest odpłatność umowy, która z założenia oznacza istnienie korzyści majątkowej w wyniku zawarcia umowy zarówno po stronie zamawiającego jak i wykonawcy. Z umowy odpłatnej powinna wynikać wzajemność świadczeń (ekwiwalentność). Korzyść majątkowa oznacza korzyść zarówno w postaci pieniężnej, jak i inną korzyść, którą można wycenić i wyrazić w wartościach pieniężnych (np. rzeczową). Zamówieniem nie będą zatem umowy związane ze świadczeniami nieodpłatnymi, np. umowa darowizny, użyczenia, zlecenia bez wynagrodzenia. Zamówieniami są tylko takie umowy, na podstawie których zamawiający nabywa roboty budowlane, dostawy lub usługi. Definicja zamówienia nie jest związana z pochodzeniem środków zamawiającego z określonego źródła. Okoliczność, że zapłata umowna nie pochodzi ze środków własnych zamawiającego, nie przesądza o tym, czy w danym przypadku miało miejsce zamówienie publiczne. Jeżeli zamawiający jest zobowiązany do zapłacenia należności wykonawcy, nie jest istotne, skąd pochodzą środki przeznaczone na pokrycie umownych zobowiązań zamawiającego. Przepisy o zamówieniach publicznych mają np. zastosowanie w przypadku podmiotów zobowiązanych do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych w kontekście wydatkowania środków z ZFŚS (w sytuacji kiedy są przeznaczane na zakup usług, dostaw lub robót budowlanych od podmiotów zewnętrznych). Przepisy ustawy Pzp nie uzależniają możliwości ubiegania się o zamówienie publiczne od prowadzenia działalności gospodarczej co oznacza, że umowy w sprawach zamówień publicznych mogą zawierać również podmioty, które nie wykonują działalności gospodarczej w sposób zorganizowany lub ciągły.

Obowiązek udostępnienia informacji o umowach w CRU JSFP nie jest uzależniony od:

- 1) obowiązku stosowania przepisów ustawy Pzp,**
- 2) wartości zamówienia (obowiązkowi mogą podlegać teoretycznie umowy od 1 gr),**
- 3) podlegania zamówienia wyłączeniom przedmiotowym poza wyjątkami przewidzianymi w u.f.p. (w tym przede wszystkim rejestracji w CRU JSFP nie podlegają umowy z zakresu prawa pracy).**

5.3 Forma umowy.

Obok zakwalifikowania danej umowy jako zamówienie w rozumieniu art. 7 pkt 32 ustawy Pzp, drugą przesłanką, którą należy ocenić łącznie z powyższą kwalifikacją jest forma zawarcia umowy. Obowiązkowi udostępnienia w Centralnym Rejestrze Umów podlegają informacje dotyczące umów zawartych w formie:

- 1) pisemnej,
- 2) elektronicznej,
- 3) dokumentowej,
- 4) szczególnej.

Forma pisemna

art. 78 § 1 k.c.

Do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany.

Forma pisemna przy zawieraniu umów oznacza konieczność złożenia własnoręcznego podpisu pod treścią oświadczenia woli. Elementami koniecznymi do dokonania czynności prawnej w formie pisemnej są zatem dokument i podpis. Ustawodawca nie przewidział zasad ogólnych regulujących sposób utrwalenia treści dokumentu. Ze względu jednak na pełnienie przez niego funkcji dowodowej zarówno materiał użyty do jego sporządzenia, jak i środek służący do umieszczenia na nim znaków graficznych powinien nadawać się do utrwalenia ujętego w nim oświadczenia woli. Własnoręczny podpis osoby składającej oświadczenie woli jest elementem konstytutywnym dokumentu służącego zachowaniu formy pisemnej. Składając podpis na dokumencie obejmującym oświadczenie woli, podpisujący daje wyraz temu, że dokument zawiera ostateczną, a nie jedynie projektowaną treść danego oświadczenia, oraz że jest ono zupełne i pochodzi od osoby podpisanej. Funkcją podpisu, poza identyfikacją osoby składającej oświadczenie woli, jest wyrażenie zamiaru wywołania skutku prawnego przez złożenie oświadczenia woli oraz potwierdzenie złożenia tego oświadczenia. Podpis przejawia indywidualne i powtarzalne cechy, ze względu na które stanowi dowód pochodzenia od niej. Podpis jest znakiem graficznym składającym się z liter. Powinien obejmować co najmniej nazwisko osoby składającej oświadczenie woli. Nie jest konieczne, żeby było w pełnym brzmieniu, gdyż dopuszczalne jest jego skrócenie, nie musi ono być także w pełni czytelne, chyba że nie jest możliwe ustalenie osoby, która się podpisała. W celu identyfikacyjnym podpis nieczytelny powinien mieć postać zwykle używaną, charakterystyczną dla osoby składającej oświadczenie woli.

Przesłanką ustawową ważności i skuteczności podpisu jest jego własnoręczność. Sąd Najwyższy wskazał na tę jego cechę już w orzeczeniu z 12 maja 1933 r. II CRW 603/33, stwierdzając, że pojęcie podpisu mieści w sobie jedynie własnoręczne umieszczenie brzmienia nazwiska. Podpis dokumentuje bowiem nie tylko brzmienie nazwiska, lecz także charakter pisma, by w ten sposób ułatwić orientację w rozpoznaniu osoby. Powyższe stanowisko zajmuje judykatura także obecnie. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 30 grudnia 1993 r. III CZP 146/93 podkreślił, że własnoręczność jest immanentną cechą podpisu. Cecha ta umożliwia

funkcję identyfikacyjną, gdyż tylko własnoręczny podpis, który zawiera w sobie osobiste cechy charakteru pisma podpisującego (ukształtowanie liter, ich łączenie itp.), pozwala na stwierdzenie – za pomocą graficznej ekspertyzy pisma – że jest on autentyczny. Imię i nazwisko napisane na maszynie, odbite z pieczęci lub matrycy, odtworzone metodą fotograficzną lub drukarską (tzw. faksymile) nie jest podpisem ze względu na niedopełnienie wymogu własnoręczności. Czynność prawna nie zostanie zatem dokonana w zwykłej formie pisemnej w razie wzajemnego przestania sobie przez strony dokumentów podpisanych za pomocą faksu, dalekopisu czy radiogramu. Wymóg własnoręczności spełnia przy tym wyłącznie znak oryginalny, nie stanowi więc podpisu nazwisko powielone za pomocą kalki lub ksera. Podpis powinien pozostawać z sygnowanym oświadczeniem woli w związku czasowym, intelektualnym oraz przestrzennym. Pierwsza łączność będzie zachodziła, gdy podpis zostanie złożony po zakończeniu spisywania tekstu oświadczenia woli, a nie np. przed jego rozpoczęciem. Związek intelektualny będzie z kolei zachodził, gdy podpis zostanie umieszczony na dokumencie w sposób wskazujący, że sygnatariusz złożył go, mając *animus signandi* oświadczenia woli. Postawiony w ten sposób znak graficzny pełni bowiem funkcję podpisu, a nie inną rolę, np. adresu lub oznaczenia osoby, do której pismo należy. Związek przestrzenny służy natomiast określeniu, czy podpis obejmuje całe oświadczenie woli, czy tylko jego część. Parafa stanowi sposób oznaczania dokumentu, mający świadczyć o tym, że jest przygotowany do złożenia podpisu. Od podpisu odróżnia ją więc przede wszystkim funkcja. Parafa ma służyć udowodnieniu składników dokumentu obejmującego oświadczenie woli. Często za parafę są uznawane inicjały (początkowe litery imienia i nazwiska), które nie są podpisem.

Zawarcie umowy w formie pisemnej może nastąpić na 3 różne sposoby, z których każdy jest dopuszczalny i stosowany w praktyce obrotu.

1. Podpisanie jednego dokumentu przez obie strony.

Jest to najbardziej klasyczny i najbardziej powszechny model zawarcia umów. Polega na złożeniu podpisów przez obie strony na jednym dokumencie obejmującym zgodne oświadczenia woli kontrahentów. Dokument taki jest najczęściej sporządzany w dwóch jednakowych egzemplarzach – po jednym dla każdej ze stron.

2. Podpisanie dwóch jednobrzmiących egzemplarzy umowy i ich wymiana.

Polega na sporządzeniu dwóch egzemplarzy dokumentu zawierającego oświadczenia woli obu stron, a każda z nich opatruje podpisem tylko jeden dokument i następnie strony wymieniają się nimi.

3. Wymiana dokumentów zawierających ofertę i jej przyjęcie.

Model polega na wymianie dwóch odrębnych dokumentów, z których każdy zawiera oświadczenie woli tylko jednej strony i jest przez nią podpisany. Jeden z dokumentów

stanowi ofertę, natomiast drugi jej przyjęcie, sporządzone w tej samej formie. Ma zastosowanie przede wszystkim do umów zawieranych na odległość.

Zasadą jest zastrzeganie zwykłej formy pisemnej dla celów dowodowych. Wynika to z reguły interpretacyjnej wyprowadzanej z art. 73 § 1 w zw. z art. 74 § 1 k.c., wedle której zastrzeżenie dla danej czynności prawnej zwykłej formy pisemnej oznacza wymóg jej zachowania dla celów dowodowych (*ad probationem*), jeżeli ustawa zastrzegająca tę formę nie określa jednoznacznie, że konsekwencją jej niezachowania jest nieważność albo niewywołanie szczególnego skutku prawnego. Od zakazu dowodowego, będącego skutkiem uchybienia formie dla celów dowodowych, zachodzą wyjątki. Wyjątkiem od zasady zastrzegania formy pisemnej dla celów dowodowych jest jej zastrzeżenie pod rygorem nieważności (*ad solemnitatem*) albo dla wywołania określonych skutków czynności prawnej. Nieważność czynności prawnej musi być wyraźnie wskazana przez ustawodawcę jako skutek niezachowania formy pisemnej, podobnie wyraźnie musi być zastrzeżona forma pisemna dla wywołania określonych skutków czynności prawnej (*ad eventum*). Strony mogą zastrzec formę pisemną w granicach swobody formy czynności prawnych, wywodzonej z art. 60 k.c., od której wyjątkiem jest wymóg zachowania określonej formy szczególnej, jeżeli wynika z bezwzględnie obowiązującego przepisu ustawy. Jeżeli strony nie określą skutku niezachowania zastrzeżonej przez siebie formy pisemnej, w razie wątpliwości poczytuje się, że zastrzegły ją wyłącznie dla celów dowodowych.

Forma elektroniczna

art. 78¹ § 1 k.c.

Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej. Zachowanie formy elektronicznej równoważnej formie pisemnej wymaga spełnienia dwóch warunków, po pierwsze, ujęcia treści składanego oświadczenia woli w postaci elektronicznej, po drugie zaś – opatrzenia go kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Definicja normatywna kwalifikowanego podpisu elektronicznego została wyłożona w przepisie art. 3 pkt 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE (rozporządzenie eIDAS). Termin ów oznacza zaawansowany podpis elektroniczny, który jest składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego i który opiera się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego. Natomiast w myśl przepisu art. 26 rozporządzenia eIDAS zaawansowany podpis elektroniczny musi spełniać kumulatywnie cztery wymogi. Po pierwsze, jest unikalnie przyporządkowany

podpisującemu. Po drugie, umożliwia ustalenie tożsamości sygnatariusza. Po trzecie, jest składany przy użyciu danych służących do składania podpisu elektronicznego, których podpisujący może, z dużą dozą pewności, użyć pod wyłączną swoją kontrolą. Po czwarte, jest powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana tych danych jest rozpoznawalna. Kwalifikowany podpis elektroniczny charakteryzuje się takimi cechami jak unikalność, niepowtarzalność, niemożliwość podrobienia, łatwość wygenerowania i weryfikacji, a także możliwość pewnego ustalenia tożsamości podpisującego oraz zapewnienie integralności opatrzonego nim oświadczenia woli.

W ślad za dyspozycją przepisu art. 61 § 2 k.c. oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej uważa się za złożone z chwilą, gdy zostało wprowadzone do środka komunikacji elektronicznej w sposób umożliwiający adresatowi zapoznanie się z jego treścią.

Forma dokumentowa

art. 77² i art. 77³ k.c.

Do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią.

Wprowadzenie definicji legalnej słowa „dokument” jako nośnika informacji umożliwiającego zapoznanie się z jej treścią zrywa z tradycyjnym rozumieniem tego pojęcia jako informacji utrwalonej wyłącznie w postaci pisma, dając w ten sposób wyraz szerokiemu ujęciu dokumentu. Definicja ma charakter technicznie neutralny. Treść dokumentu może zostać ujawniona dowolnie np. poprzez znaki graficzne, dźwięk lub obraz, a także utrwalona na dowolnym nośniku, np. papierze, urządzeniu informatycznym, i przy pomocy dowolnych środków, np. pióra, komputera czy telefonu komórkowego. Może to być zatem wiadomość **e-mail, plik komputerowy, skan dokumentu, arkusz kalkulacyjny, nagranie głosowe, nagranie video, zdjęcie, wiadomość tekstowa na komunikatorze, SMS, wypełnienie formularza na stronie internetowej** itp. Dla zachowania formy dokumentowej nie ma konieczności złożenia własnoręcznego podpisu lub podpisu elektronicznego. Minimalnym wymogiem dla złożenia oświadczenia w formie dokumentowej jest stworzenie w dowolnej formie możliwości ustalenia osoby oświadczającego, przykładowo poprzez wskazanie personaliów tego podmiotu pismem (wystarczy, aby z treści lub sposobu jej przekazania wynikało, kto jest autorem oświadczenia (może to być np. imię i nazwisko wpisane w treści wiadomości, adres e-mail przypisany do konkretnej osoby albo inne oznaczenie pozwalające na jednoznaczne powiązanie oświadczenia z nadawcą. Skan dokumentu opatrzonego podpisem osobistym (złożonym z wykorzystaniem e-dowodu) albo podpisem zaufanym nie spełnia wymogów formy pisemnej w obrocie cywilnoprawnym (choć w relacjach z organami publicznoprawnymi zrównuje się je w pewien

sposób z podpisem własnoręcznym to poza tą sferą nie mają one takiego znaczenia i nie wywołują podobnych skutków) i dlatego stanowi formę dokumentową a nie pisemną.

Forma szczególna`

W niektórych sytuacjach przepisy prawa przewidują dla określonych czynności tzw. formy szczególne (dla których nie jest wystarczające zachowanie nawet zwykłej formy pisemnej lub elektronicznej) czyli taki sposób składania oświadczeń woli, który jest wymagany literalnie przez przepisy prawa i musi zostać dotrzymany, aby dana czynność doszła do skutku. Najbardziej powszechną formą szczególną jest zawarcie umowy w formie **aktu notarialnego**. Formy aktu notarialnego wymagają np. czynności prawne dotyczące przeniesienia własności nieruchomości (np. sprzedaż, darowizna), ustanowienie odrębnej własności lokalu, ustanowienie hipoteki, ustanowienie użytkowania wieczystego, ustanowienie służebności, umowa spółki akcyjnej, umowa spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej itp. Szczególne znaczenie w praktyce zawierania umów ma również pojęcie **daty pewnej**. Zgodnie z art. 81 § 1 k.c. jeżeli ustawa uzależnia ważność albo określone skutki czynności prawnej od urzędowego poświadczenia daty, poświadczenie takie jest skuteczne także względem osób nieuczestniczących w dokonaniu tej czynności prawnej. W praktyce oznacza to możliwość powoływania się na konkretny moment dokonania czynności a przez to większą pewność obrotu. Inną szczególną formą jest **notarialne poświadczenie podpisów**, które polega na tym, że podpisy stron muszą zostać potwierdzone przez notariusza (zasadniczo w jego obecności). Przepisy dopuszczają również sytuację kiedy dokument został podpisany wcześniej, bez obecności notariusza. W takim wypadku osoba, która złożyła podpis, stawia się przed notariuszem i uznaje podpis za własnoręczny, a notariusz odnotowuje to w swoim poświadczeniu. W przypadku umów jeżeli były one podpisane wcześniej, a następnie zgłoszone do notariusza, umowa taka wywołuje skutki od momentu, w którym poświadczono zostały wszystkie podpisy.

Forma ustna

Forma ustna jest jedną z dopuszczalnych form zawarcia umowy w polskim porządku prawnym. W myśl normy wystawionej w art. 60 k.c. - z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej. Umowa ustna w praktyce polega na uzgodnieniu przez strony istotnych postanowień umowy (*essentialia negotii*) takich jak przedmiot świadczenia, termin wykonania, wynagrodzenie. Tego typu umowa jest ważna i skuteczna, o ile

nie dotyczy czynności, dla których ustawodawca nie zastrzegł w przepisach prawa formy szczególnej (np. aktu notarialnego albo formy pisemnej pod rygorem nieważności). **Umowy zawierane w formie ustnej nie są objęte obowiązkiem ujawniania informacji w Centralnym Rejestrze Umów JSFP.**

Kierownik jednostki może zdecydować o udostępnieniu oraz aktualizowaniu w rejestrze również informacji o umowach, które nie spełniają przesłanek zawarcia w jednej z czterech form, o których była mowa powyżej, jeżeli jednocześnie mieszczą się w kategorii zamówienia w rozumieniu art. 7 pkt 32 ustawy Pzp. Uprawnienie to ma jednak charakter fakultatywny.

6. Jakie informacje o umowach należy udostępniać w CRU JSFP?

Dokładny zakres danych na temat umów podlegających udostępnieniu w Centralnym Rejestrze Umów JSFP opisuje przepis art. 34a ust. 7 u.f.p. a rozwija ten opis Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie Centralnego Rejestru Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych. W Centralnym Rejestrze Umów nie będzie trzeba udostępniać pełnej treści zawartej umowy ani przekazywać np. skanu zawartej umowy. W Centralnym Rejestrze Umów JSFP udostępnia się i aktualizuje następujące informacje o umowach:

- 1) numer umowy – o ile taki numer nadano;
- 2) datę zawarcia umowy;
- 3) okres, na jaki umowa została zawarta;
- 4) oznaczenie stron umowy;
- 5) wskazanie przedmiotu umowy;
- 6) wartość umowy;
- 7) wskazanie, czy umowa jest finansowana ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2–3 u.f.p. (środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu EFTA oraz inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi);
- 8) status umowy i dzień zakończenia obowiązywania umowy;
- 9) podstawę prawną nieudostępnienia informacji o umowie oraz organ lub osobę, które dokonały wyłączenia jawności danej informacji – w przypadku co do których prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu na podstawie art. 5 ust. 1 i 2–2b ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902);
- 10) podstawę dokonania aktualizacji informacji określonych w pkt 1–9, o ile dokonano takiej aktualizacji.

Poniżej w punktach zostanie kolejno omówiona każda z dziesięciu wymaganych przez Ustawodawcę kategorii danych podlegających udostępnieniu w CRU JSFP.

6.1 Numer umowy.

Rubryka ma zasadniczo charakter fakultatywny na gruncie CRU JSFP. W rozwiązaniu ministerialnym zbudowana jest z dwóch pól tekstowych, pierwszego oznaczonego jako “Numer umowy” – umożliwiającego wpisanie dowolnego oznaczenia, które jednoznacznie identyfikuje umowę w relacjach między jednostką a jej kontrahentem. Drugie pole “Brak numeru umowy” umożliwia wybór między oświadczeniem TAK/NIE, przy założeniu, że domyślnie w systemie ustawiona jest odpowiedź “NIE”. Pole to znajdzie zastosowanie do umów, które numeru nie posiadają (najczęściej może to np. dotyczyć umów zawieranych w formie dokumentowej). Brak nadanego numeru nie wyklucza ani możliwości udostępnienia danych w CRU JSFP ani obowiązku tego udostępnienia. W tym zakresie Ustawodawca dopuszcza dowolność. Natomiast biorąc pod uwagę ważną rolę organizacyjną, porządkującą czy komunikacyjną numerów umów zaleca się i rekomenduje ich nadawanie w tekstach sporządzanych umów. Numery umów nadawane w systemie dziedzicznym, numery nadawane zgodnie z jednolitym rzeczowym wykazem akt, być może numery nadane przez kontrahenta i przyjęte przez jednostkę ułatwiają identyfikację umowy w samej jednostce, systemach informatycznych szczególnie finansowo-księgowych oraz późniejsze operacje na tych umowach i danych na ich temat.

6.2 Data zawarcia umowy.

Data zawarcia umowy powinna być ustalana zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

W ślad za przepisem art. 78 § 1 k.c. zd. drugie: “Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany”. Z kolei w myśl przepisu art. 61 § 1 i 2 k.c. Oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej. Oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, żeby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy do zawarcia umowy dochodzi kiedy strony przekażą sobie nawzajem podpisane przez siebie egzemplarze oświadczeń – umowy. Dokładnie rzecz biorąc umowa zostanie zawarta w momencie, w której oświadczenie – umowę podpisaną przez drugą stroną otrzymała ta strona, która otrzymała ją najpóźniej (przy założeniu, że oświadczenie woli doszło do adresata w taki sposób aby dać mu realną możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia). Nie jest przy tym wymagane weryfikowanie czy do rzeczywistego zapoznania

się z treścią oświadczenia doszło. Przy zawieraniu umów w formie pisemnej najbardziej powszechną i sprawdzoną praktyką jest przyjmowanie jako daty zawarcia umowy, daty złożenia podpisu na umowie przez ostatnią ze stron. Często praktykowane jest również wpisywanie do nagłówka umowy daty jej zawarcia. W przypadku tej metody natomiast często zdarza się, że data nagłówkowa różni się z datą, która obowiązywałaby gdyby przyjmować zasady kodeksowe. Jeżeli chodzi o umowy zawierane w formie elektronicznej, należy przyjąć iż oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, aby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią. W sytuacji kiedy jedna ze stron podpisuje umowę przy użyciu podpisu kwalifikowanego, a następnie przesyła ją na adres poczty elektronicznej drugiej strony, następnie ta druga strona składa podpis kwalifikowany i odsyła na adres poczty elektronicznej stronie pierwszej – należy przyjmować, iż moment wprowadzenia tej umowy do środka komunikacji elektronicznej czy wpływu na ten adres, poczytuje się jako datę zawarcia umowy. Przyjęto się w praktyce również uznawanie za datę zawarcia umowy datę przypisaną do podpisu elektronicznego strony składającej podpis jako ostatniej na umowie.

W przypadku zawierania umów w trybie ofertowym umowę uznaje się za zawartą w chwili otrzymania przez oferenta oświadczenia o przyjęciu oferty albo w chwili przystąpienia drugiej strony do wykonywania umowy zgodnie z przepisem art. 70 k.c. W takich okolicznościach zatem momentem zawarcia umowy jest nie tyle samo złożenie zgodnych oświadczeń woli stron, ale chwila, od której wywoływane są skutki prawne takiej umowy – czyli od momentu doręczenia oferentowi akceptacji oferty lub rozpoczęcia wykonywania oferty przez jej adresata. Dla zakupów dokonywanych przez Internet znajdzie zastosowanie zasada wyrażona w cytowanym już art. 61 § 2 k.c. Chwila złożenia oświadczenia woli przez Internet następuje gdy wiadomość przekazywana w postaci mailowej lub za pośrednictwem formularza ofertowego została wprowadzona do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, że odbiorca miał możliwość się z nią zapoznać. Przyjmuje się, że złożenie oświadczenia woli wyrażonego w postaci elektronicznej polega na tym, iż oświadczenie zostaje wprowadzone do urządzenia elektronicznego i przekazane przez Internet. W przypadku umów sprzedaży umowa zawierana jest z chwilą otrzymania przez składającego ofertę oświadczenia o jej przyjęciu. Obie strony składają więc zgodne oświadczenia woli, przy czym jedna strona przedstawia ofertę – pierwsze oświadczenie woli (oferent), a druga ją przyjmuje – drugie oświadczenie woli (oblat). Zasady, według których zawierana jest umowa przez Internet są bardzo często regulowane w regulaminach sklepów. Zgodnie z normą wystawioną w art. 71 k.c. ogłoszenia, reklamy, cenniki i inne informacje, skierowane do ogółu lub do poszczególnych osób, poczytuje się w razie wątpliwości nie za ofertę, lecz za zaproszenie do zawarcia umowy. Wedle tej zasady kupujący jako składający ofertę jest oferentem a sprzedawca jako oblat może ofertę przyjąć poprzez potwierdzenie przyjęcia zamówienia (najczęściej w formie potwierdzenia mailowego przyjęcia zamówienia do realizacji). Model stosowany w celu zabezpieczenia się przed związaniem ofertą w sytuacji np. braku towaru w magazynie. W przypadku umów zawieranych w formie szczególnej (jeżeli oświadczenia woli nie są składane w obecności notariusza) umowa wywołuje skutki prawne z chwilą uznania przez notariusza ostatniego z podpisów złożonych na umowie. W samym systemie CRU JSFP przewidziano dla tej kategorii informacji jedno pole

z wyświetlanym kalendarzem umożliwiającym wybór właściwej daty zawarcia umowy. System będzie uniemożliwiał wpisanie daty wcześniejszej niż 1 lipca 2026 r.

6.3 Okres, na jaki umowa została zawarta.

W systemie CRU JSFP przyjęto w tym zakresie dwa rodzaje pól – pole: czas nieoznaczony, w którym przewidziano opcje TAK albo NIE z domyślnie ustawioną opcją NIE jako, że większość umów w sprawie zamówień publicznych zawieranych jest na czas oznaczony. W przypadku wyboru pola czas oznaczony do zaznaczenia pozostają rubryki ze wskazaniem jednostki czasu (dzień, miesiąc, rok) oraz właściwą liczbą. Okres na jaki została zawarta umowa powinien być wskazywany w odniesieniu do świadczenia głównego (nie obejmuje on świadczeń o charakterze akcesoryjnym, takich w szczególności jak np. okres gwarancji). W przypadku umów realizowanych niezwłocznie po jej zawarciu (np. umowy w formie dokumentowej, których realizacja następuje bezpośrednio po przestaniu zamówienia drogą elektroniczną) okres obowiązywania należy wskazać poprzez wybór we wspomnianych polach najkrótszego z możliwych okresów, tj. jednego dnia. W przypadku umów, w których okres obowiązywania umowy jest zależny wyłącznie od wykorzystania środków zabezpieczonych na realizację takiej umowy, należy wykazać najdłuższy możliwy okres wykonywania takiej umowy, wynikający z przeliczenia wartości środków, jakie jednostka zamierza przeznaczyć na realizację takiej umowy. W przypadku, gdy w umowie okres obowiązywania umowy został wskazany jako następstwo jednego z dwóch zdarzeń: upływ terminu oznaczonego datą albo wykorzystanie środków, w zależności od tego, które ze zdarzeń nastąpi pierwsze, należy wskazać najdłuższy możliwy okres realizacji umowy, czyli upływ terminu oznaczonego datą.

6.4 Oznaczenie stron umowy.

W systemie CRU JSFP pola pozwalające na oznaczenie stron zostały dostosowane do rodzaju podmiotów, które będą występowały jako strony umowy.

- 1) w odniesieniu do jednostek sektora finansów publicznych oraz przedsiębiorców z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymagane będzie uzupełnienie pól w zakresie **nazwy, numeru REGON, numeru identyfikacji podatkowej (NIP)**, jeżeli został zamieszczony w bazie REGON, i **adresu siedziby**. Bazą referencyjną dla tych danych będzie baza REGON, z którą został zintegrowany system CRU JSFP.
- 2) w odniesieniu do przedsiębiorców z siedzibą poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymagane będzie uzupełnienie pól w zakresie ich **nazwy i adresu siedziby**.
- 3) w odniesieniu do osób fizycznych zakres danych, przez wzgląd na ochronę danych osobowych, został ograniczony do niezbędnego minimum, tj. do **imienia i nazwiska**. Dzięki temu ma być ograniczone ryzyko wykorzystywania danych osób fizycznych do ich

profilowania. Według stanowiska projektodawcy, w systemie CRU JSFP nie będzie możliwości jednoznacznej identyfikacji danej osoby. Owszem w ramach lokalnych społeczności przez powiązanie danych pozyskanych z Centralnego Rejestru Umów JSFP z informacjami jakimi dysponują pojedyncze osoby z danej społeczności lokalnej, istnieje ryzyko jednoznacznego rozpoznania osoby fizycznej. Natomiast, po pierwsze taka możliwość będzie ograniczona do wąskiego kręgu osób, a poza tym pozostałe dane publikowane w ramach Centralnego Rejestru Umów JSFP nie będą pozwalały co do zasady na wyciąganie miarodajnych wniosków dotyczących sytuacji życiowej osoby fizycznej, której dane zostaną upublicznione w tym systemie. Podkreślić również należy, że zakres przedmiotowy umów podlegających obowiązkowi upublicznienia informacji w ramach Centralnego Rejestru Umów JSFP nie dotyczy – co do zasady – umów, które stanowiłyby stałe dochody osób fizycznych. W kontekście globalnym również system CRU JSFP nie pozwoli na jednoznaczne wskazanie sytuacji życiowej osoby fizycznej, w szczególności dlatego, że na gruncie systemu CRU JSFP nie będą odróżnialne osoby fizyczne o tych samych imionach i nazwiskach.

Zakres pól służących do oznaczenia stron umowy uwzględniać ma sytuację, w której wykonawcy występują wspólnie np. w ramach konsorcjum. System umożliwia wskazanie takich podmiotów działających razem przy realizacji zamówienia, przy czym podanie tej informacji ma charakter fakultatywny.

6.5 Przedmiot umowy.

Przedmiot umowy jest określany w umowach zazwyczaj precyzyjnie. Dla realizacji celu Centralnego Rejestru Umów JSFP istotne jest, aby odbiorcy tego rejestru mieli możliwość szybkiego rozpoznania ogólnego zakresu przedmiotu umowy, a nie jego kwestii szczegółowych. Zatem jednostka powinna wskazywać przedmiot zawartych umów w taki sposób, aby można było zidentyfikować główny cel zawarcia danej umowy. Informacje udostępniane w tym zakresie powinny być zgodne z treścią zawartej umowy w szczególności w odniesieniu do opisu zakresu dostaw, usług lub robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy. Zaznaczyć jednak należy, że wpisując w polu przedmiotu umowy treść, na uwadze mieć należy zasadność ujawniania w tym polu danych mających wpływ na ewentualne bezpieczeństwo informacji (dane newralgiczne), w tym ewentualnych danych osobowych. Istotne jest przy tym, aby informacje wpisywane w tym kontekście miały walor informacyjny dla obywateli. Dlatego warto informacje w tym zakresie formułować w prostym i zrozumiałym językiem. Pozwoli to z jednej strony urzeczywistnić zasadę jawności gospodarowania środkami publicznymi, a z drugiej – ograniczyć wnioski kierowane do jsfp w odniesieniu do dostępu do informacji publicznej. W celu realizacji zakresu obowiązku w tym kontekście w systemie CRU JSFP zostanie udostępnione pole tekstowe, w którym użytkownik będzie mógł wpisać dowolną treść. Ograniczeniem będzie jedynie liczba znaków tego pola. Warto również podkreślić w tym

kontekście, że wpisywana w tym polu treść musi być napisana w języku polskim, stąd powinna stanowić tłumaczenie z treści umowy zawartej w innym języku.

6.6 Wartość umowy.

Wartość ta zawsze będzie wyrażona w złotych (PLN) z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku czyli do groszy. Przeliczenia wartości walut obcych należy dokonać zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami o rachunkowości. Pierwszą z zasad ustalania wartości umowy w CRU JSFP jest konieczność uwzględniania jej całkowitej wartości określonej w umowie. Oznacza to, że przy ustaleniu tej wartości niezbędne jest uwzględnienie wszystkich elementów wchodzących w zakres przedmiotu umowy. W odniesieniu do umów zawartych na czas nieoznaczony zaproponowana została zasada, aby w Centralnym Rejestrze Umów JSFP była wskazywana wartość umowy dotycząca 48 pierwszych miesięcy jej wykonywania. Co warto podkreślić liczbę tych miesięcy należy liczyć nie od dnia zawarcia umowy, ale od dnia rozpoczęcia jej wykonywania. Chociaż bardzo często dzień zawarcia umowy jest tożsamy z dniem rozpoczęcia jej realizacji, to są przypadki, gdy są to różne daty. Jako przykładowy projektodawca podaje przypadek dotyczący zapewnienia ciągłości świadczenia usługi telefonii komórkowej, w którym jednostka zawiera umowę przed rozpoczęciem okresu świadczenia tych usług w celu zapewnienia czasu na przygotowanie się nowego operatora do przejęcia świadczenia tych usług od dotychczasowego operatora. W tym przypadku okres przygotowywania do realizacji świadczenia nie jest wliczany do okresu świadczenia usług telefonii komórkowej, które zaczną być świadczone niezwłocznie po zakończeniu świadczenia tej usługi na podstawie dotychczasowej umowy, przez dotychczasowego operatora. Co istotne okres przygotowywania się operatora do świadczenia usług telefonii komórkowej nie jest odpłatny.

Co do zasady ustawa Pzp przewiduje nieliczne wyjątki, które umożliwiają zawarcie umowy na czas nieoznaczony, jako standard przyjmowane jest zawieranie umów na okres do 4 lat, chyba że istnieje przesłanka uzasadniająca zawieranie umów na dłuższe okresy oznaczone. Stąd w Centralnym Rejestrze Umów JSFP przeważającą większość powinny stanowić umowy zawarte na czas oznaczony. Co istotne, w przypadku umów zawartych na dłuższe niż 4 lata okresy oznaczone, wartość umowy wskazywana będzie dla całego takiego okresu. Innym typem umów, które mogą wymagać większej uwagi przy określaniu wartości umowy, są umowy bez wskazanej w treści wartości. Taka sytuacja może dotyczyć zarówno umów zawartych na czas oznaczony, jak i na czas nieoznaczony. Mimo braku wskazania w treści umowy jej wartości, umowy takie mają „limit” określany przez jsfp. Wynika to m.in. z realizacji wynikającej z u.f.p. zasady zaciągania zobowiązań. Ze względu na powyższe, w przypadku, gdy z treści umowy nie wynika bezpośrednio jej wartość, to w ramach Centralnego Rejestru Umów JSFP należy wskazać łączną wysokość środków, którą jsfp zamierza przeznaczyć na realizację danej umowy odpowiednio w całym okresie jej obowiązywania (w przypadku umów zawartych na czas oznaczony) albo przez pierwsze 48 miesięcy wykonywania umowy (w przypadku umów

zawartych na czas nieoznaczony). Można dodać, że wartość środków jaką jednostka zamierza przeznaczyć na realizację umowy musi być znana przed podpisaniem umowy, tj. przed zaciągnięciem zobowiązania. Informacja taka jest konieczna do zabezpieczenia środków na realizację danej umowy na bieżący rok, jak i na kolejne lata, w szczególności te objęte planowaniem wieloletnim. Z taką sytuacją uczelnia będzie miała do czynienia np. w przypadku usług, których łączna wartość nie może być określona ze względu na oparcie płatności za realizację przedmiotu umowy o cennik wykonawcy realizującego daną umowę. Przykładem umów z nieokreśloną w treści umowy wartością mogą być umowy barterowe. Polegają one na wymianie dóbr lub usług, bez udziału pieniądza. Niemniej konieczne jest określenie ich wartości. Punktem odniesienia powinna być w takim przypadku wartość świadczeń wykonawcy. W takich sytuacjach wartość umowy może być w znacznej mierze ocenna, ale powinna być oparta o wiarygodną podstawę wyceny świadczeń, które oferuje potencjalny wykonawca. Taka ocena powinna być przeprowadzona przez uczelnię na etapie poprzedzającym zawarcie takiej umowy, gdyż jest ona niezbędna m.in. w celu oceny ekwiwalentności oferty danego wykonawcy. Warto dodać, że wartość umowy barterowej powinna być zbliżona do wartości rynkowej świadczenia za dany przedmiot umowy.

W przypadku umów zawieranych w innych walutach nie należy w tej wartości uwzględniać środków zabezpieczanych przez uczelnię na ewentualne różnice kursowe. Wartość takiej umowy należy przeliczyć zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rachunkowości. W wartości umowy wskazywanej w Centralnym Rejestrze Umów JSFP należy uwzględniać wartość opcji i wznowień, jeżeli zostały one przewidziane w treści umowy. Pojęcia te należy interpretować w oparciu o przepisy ustawy Pzp tj.:

- 1) opcja to uprawnienie zamawiającego (uczelni) do rozszerzenia (lub zmniejszenia) zakresu zamówienia o wskazany w treści umowy zakres;
- 2) wznowienie to wykonywanie po raz kolejny tych samych dostaw lub usług przewidzianych w pierwotnej umowie.

Ani opcja, ani wznowienie nie wymagają zmiany umowy, która została zawarta, gdyż postanowienia dotyczące tych narzędzi powinny znajdować się w treści umowy. Warto wspomnieć, że opcje i wznowienia dotyczą wyłącznie umów zawartych na czas określony, które zgodnie z warunkami w nich zawartymi, na podstawie decyzji zamawiającego (jsfp) podlegają przedłużaniu na kolejny okres. Co do zasady w treści umowy powinny być jasno wskazane te części wynagrodzenia wykonawcy, które potencjalnie będą realizowane jako opcja albo wznowienie. W wartości umowy wykazywanej w Centralnym Rejestrze Umów JSFP nie należy uwzględniać wartości zamówień podobnych i zamówień uzupełniających. Realizacja tego rodzaju zamówień wymaga zawarcia odrębnych umów. Zatem będą one podległy obowiązkowi wpisu do Centralnego Rejestru Umów JSFP jako odrębne umowy.

Podobnie jak w przypadku szacowania wartości zamówienia publicznego, w wartości umowy wskazywanej w Centralnym Rejestrze Umów JSFP nie należy uwzględniać podatku od towarów i usług (VAT), który co do zasady w ramach jego rozliczenia jest odprowadzany do budżetu państwa. Zatem w Centralnym Rejestrze Umów JSFP należy wskazać wartość „netto” umowy. W przypadku zawarcia umowy (np. umowy zlecenia) z osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej należy wykazać wartość umowy wskazaną w jej treści. Zasada ta jest zbieżna z zasadą wykazywania wartości tych umów w ramach sprawozdania rocznego

z udzielonych zamówień publicznych. Stąd zostanie zachowana spójność upublicznianych informacji w tym zakresie. W przypadku, gdy umowa jest zawierana na rzecz wielu zamawiających, kierownik danej jednostki sektora finansów publicznych będzie odpowiedzialny za udostępnianie informacji o umowie, przy czym obowiązek ten zostanie ograniczony wyłącznie do informacji odnoszących się do jsfp, którą kieruje. Oznacza to, że jeżeli umowa została zawarta na rzecz wielu jsfp, to każdy z kierowników jsfp, na rzecz której umowa została zawarta, ma obowiązek wykazania takiej umowy w Centralnego Rejestru Umów JSFP, przy czym udostępnia informacje, które dotyczą danej jsfp, w szczególności wskazuje taką wartość tej umowy, która obciąża plan finansowy/budżet danej jednostki.

6.7 Wskazanie, czy umowa jest finansowana ze środków zagranicznych

W celu realizacji zakresu obowiązku w systemie CRU JSFP w kontekście informacji o tym, czy umowa jest finansowana ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2–3 u.f.p., tj. m.in. ze środków UE, EFTA i innych źródeł zagranicznych w CRU JSFP dostępne będzie pole z wbudowanym słownikiem, w którym do wyboru użytkownika zostawiono opcje TAK albo NIE. W systemie SAP ERP, odpowiednie prefiksy dot. finansowania umowy – UE, SF, FE, NU, MP będą przypisywać automatycznie właściwą odpowiedź w zakresie powyższego pytania. Ostateczna decyzja będzie należała w tym zakresie do użytkownika systemu.

6.8 Status umowy i dzień zakończenia obowiązywania umowy.

Wg założeń projektodawcy status umowy będzie z jednej strony informacją techniczną, niezbędną do zarządzania retencją danych udostępnianych w Centralnym Rejestrze Umów JSFP. Z drugiej strony będzie dodatkowym parametrem do przeszukiwania informacji udostępnianych w tym rejestrze, umożliwiającym szybką weryfikację umów aktywnych oraz tych, które w ramach jsfp stały się nieaktywne. Aktywność umowy nie będzie tożsama z okresem jej obowiązywania. Wprowadzenie tego rozróżnienia miało na celu odróżnienie sytuacji istnienia okresu obowiązywania umowy jako bytu prawnego od okresu funkcjonowania danej umowy w danej jednostce oraz okresu jej faktycznego wykonywania. Są bowiem przypadki umów, które podlegają cesji praw z jednej jsfp na inny podmiot. W takim przypadku umowa jako taka obowiązuje, bo zobowiązania jsfp przejmuje inny podmiot (np. inna jsfp w związku z reorganizacją), niemniej w ramach danych systemu CRU JSFP dotyczących danej jsfp przestanie być „aktywna”. Z podobną sytuacją będziemy mieć do czynienia w przypadku, gdy np. umowa została zawarta na 24 miesiące, ale po 12 miesiącach zostanie wypowiedziana przez jedną ze stron tej umowy. W takiej sytuacji okres obowiązywania umowy wynikający z jej treści nie ulegnie zmianie, ale zaistnieje przesłanka do jej zakończenia, a zatem umowa stanie

się „nieaktywna”. To samo dotyczyć będzie umów np. na sukcesywne dostawy sprzętu kiedy umowa wygaśnie wcześniej niż data zakończenia jej realizacji przewidziana w treści umowy (w przypadku wyczerpania całości wolumenu tego sprzętu określonego w opz). W celu realizacji obowiązku w tym kontekście w systemie CRU JSFP dodane zostaną:

- 1) pole z wbudowanym słownikiem, w którym do wyboru użytkownika zostawiono opcje „aktywna” albo „nieaktywna”,
- 2) pole z datą zakończenia obowiązywania umowy, które będzie uzupełniane automatycznie przez system w momencie zmiany w CRU JSFP statusu danej umowy. Informację należy odczytywać jako data zakończenia umowy w systemie.

6.9 Podstawa prawna niedostępności informacji o umowie

Mimo wskazanego zakresu informacji o umowach, jaki będzie podlegał udostępnieniu w CRU JSFP, część z tych informacji – zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o dostępie do informacji publicznej – będzie mogła podlegać ograniczeniu jawności. W świetle treści art. 34a ust. 8 u.f.p. w odniesieniu do obowiązkowego zakresu informacji publikowanych w Centralnym Rejestrze Umów JSFP zachowana została korelacja z przepisami wyłączającymi stosowanie u.d.i.p. Udostępnieniu w CRU JSFP nie będą podlegały zatem informacje o umowach w przypadku, gdy spełnione zostaną przesłanki określone w art. 5 ust. 1, 2, 2a lub 2b u.d.i.p., tj.:

- 1) w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych,
- 2) w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie tajemnic ustawowo chronionych,
- 3) ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy – ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji oraz w przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa,
- 4) w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o przymusowej restrukturyzacji,
- 5) w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji oraz o rządowych instrumentach stabilizacji finansowej.

Innymi słowy art. 34a ust. 8 u.f.p. dotyczy przypadków, gdy do umowy nie mają zastosowania ani wyłączenia podmiotowe, ani wyłączenia przedmiotowe, wynikające z ust. 5 tego artykułu. Zatem co do zasady informacje o takiej umowie powinny zostać upublicznione w Centralnym Rejestrze Umów JSFP. W tym przepisie chodzi o przypadek umów, w odniesieniu do których w ramach obligatoryjnego zakresu informacji o umowie – jaki wynika z ustawy – nie może zostać ujawniona przynajmniej jedna dana np. imię lub nazwisko osoby fizycznej, z którą zawarto umowę. W takim przypadku informacje o umowie co do zasady podlegają udostępnieniu w tym rejestrze, z wyłączeniem informacji, w stosunku do której zachodzi przynajmniej jedna z przesłanek wyłączenia jawności. Wówczas w miejscu informacji, która nie podlega udostępnieniu, jednostka wskazuje:

- 1) podstawę prawną wyłączenia jawności danej informacji, np. art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej,
- 2) organ lub osobę, które podjęły decyzję o ograniczeniu jawności.

W przywołanym przypadku imienia i nazwiska osoby fizycznej będącej stroną umowy, może to wynikać z konieczności ochrony prywatności tej osoby. Wówczas w miejsce informacji, która nie będzie podlegała udostępnieniu (np. imienia i nazwiska), użytkownik publikujący wskaże podstawę prawną nieudostępnienia tych konkretnych informacji dotyczących umowy (np. art. 5 ust. 2a u.d.i.p.) oraz organ lub osobę, które dokonały wyłączenia jawności. Do części elementów tego zakresu trudno jest znaleźć podstawę stosowania wyłączenia jawności bez zastosowania wyłączenia jawności pełnego zakresu danych objętych obowiązkiem CRU JSFP. Są to:

- 1) numer umowy,
- 2) data zawarcia umowy,
- 3) okres, na jaki umowa została zawarta,
- 4) wskazanie, czy umowa jest finansowana ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2-3 u.f.p.,
- 5) status umowy i dzień zakończenia obowiązywania umowy.

Wskazane elementy zakresu danych obowiązkowych mają charakter danych operacyjnych, w kontekście pozostałego zakresu danych. Wydaje się więc, że ewentualność wyłączenia takich danych wystąpi wyłącznie w przypadkach, gdy cała umowa będzie podlegała wyłączeniu przedmiotowemu, np. ze względu na kwestie bezpieczeństwa. Zatem zaproponowano, aby zasadniczo do tego typu danych nie stosować w CRU JSFP wyłączenia jawności. Analiza istnienia informacji podlegających wyłączeniu z jawności musi być przeprowadzana dla każdej umowy. Warto jednak zaznaczyć, że definicja umowy, przyjęta na potrzeby CRU JSFP, koreluje z zamówieniami publicznymi, w których co do zasady obowiązuje zasada jawności zarówno na etapie prowadzonego procesu udzielania zamówienia, jak i na etapie zawierania umowy. Ewentualność występowania podstaw wyłączania jawności informacji, które dotyczą takich umów realizowana jest najczęściej na etapie przygotowania postępowania lub w jego trakcie, a zatem dużo wcześniej od momentu zawarcia umowy, czyli powstania obowiązku ujawnienia danych o umowie w CRU JSFP.

Przykładowe przesłanki ograniczenia jawności:

- 1) w sytuacji kiedy oznaczenie stron, przedmiot lub wartość umowy stanowiłyby **informację niejawną** w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych. Informacjami niejawnymi w rozumieniu przepisów tej ustawy są informacje, których ujawnienie osobom nieuprawnionym mogłoby spowodować szkodę dla Rzeczypospolitej Polskiej albo być niekorzystne z punktu widzenia jej interesów (bez względu na formę jej utrwalenia). O kwalifikacji informacji jako informacji niejawnej świadczy przede wszystkim jej treść oraz możliwe skutki jej ujawnienia. Sam fakt oznaczenia dokumentu klauzulą tajności nie przesądza jeszcze o tym, że zawarte w nim informacje są niejawne. Będą one dotyczyć przede wszystkim zamówień z zakresu obronności i bezpieczeństwa;
- 2) **tajemnica ustawowo chroniona** – to informacja, której ujawnienie jest zabronione, ponieważ zakaz ten wynika wprost z przepisów ustawy. Aby informacja mogła zostać

uznana za tajemnicę ustawowo chronioną, wymagane jest jej wyraźne wskazanie w przepisach ustawy. Do przykładowych tajemnic ustawowo chronionych należą:

- a) tajemnica radcowska – w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych,
 - b) tajemnica adwokacka – w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze,
 - c) tajemnica skarbowa – określona w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa,
 - d) tajemnica lekarska – uregulowana w przepisach ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty,
 - e) tajemnica ubezpieczeniowa – określona w przepisach ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,
 - f) tajemnica bankowa – uregulowana przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, itp.
- 3) **tajemnica przedsiębiorcy** – zgodnie z normą wystawioną w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, które jako całość lub w szczególnym zestawieniu i zbiorze ich elementów nie są powszechnie znane osobom zwykle zajmującym się tym rodzajem informacji albo nie są łatwo dostępne dla takich osób, o ile uprawniony do korzystania z informacji lub rozporządzania nimi podjął, przy zachowaniu należytej staranności, działania w celu utrzymania ich w poufności,
- Przykładem sytuacji, w której możliwe jest wyłączenie jawności w zakresie wartości umowy jest art. 29a ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. W myśl tego przepisu nie ujawnia się:
- a) wysokości wynagrodzenia podmiotu świadczącego usługi lub realizującego dostawy z zakresu działalności artystycznej lub twórczej,
 - b) danych osobowych podmiotu świadczącego usługi lub realizującego dostawy z zakresu działalności kulturalnej, związanych z posiadanymi prawami wyłącznymi
 - jeżeli do tych usług lub dostaw nie stosuje się przepisów ustawy Pzp, a podmiot ten zastrzegł, że powyższe informacje nie mogą być udostępniane.
- 4) **ochrona prywatności osoby fizycznej** – o której mowa w art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej powinna być rozpatrywana przez pryzmat konstytucyjnych gwarancji prawa do prywatności. Art. 47 Konstytucji nakłada na władze publiczne obowiązek poszanowania i ochrony prawnie chronionych dóbr osobistych jednostki przed nieuzasadnioną ingerencją, a także pozostaje w ścisłym związku z regulacjami dotyczącymi ochrony danych osobowych. Zgodnie z orzecznictwem sądów powszechnych przy kolizji prawa do informacji z prawem do ochrony danych osobowych, należy przyznać priorytet prawu do informacji publicznej biorąc pod uwagę, że nie istnieje prawny przymus zawierania umów z podmiotami publicznymi. Z tego względu osoba fizyczna zawierająca

umowę cywilnoprawną z podmiotem publicznym, w wykonaniu której wydatkowane są środki publiczne, nie może oczekiwać, że w zakresie takich danych jak imię i nazwisko lub firma, przedmiot umowy czy wysokość wynagrodzenia, zachowa prawo do prywatności. Nie każda informacja dotycząca konkretnej osoby jest informacją z dziedziny jej życia osobistego. Ujawnienie imion i nazwisk osób zawierających umowy cywilnoprawne z jednostką sektora finansów publicznych nie narusza prawa do prywatności tych osób.

6.10 Aktualizacja informacji.

Uczelnia będzie zobowiązana do aktualizowania opublikowanych w Centralnym Rejestrze Umów JSFP informacji o umowach w celu zachowania spójności tych danych ze stanem faktycznym wynikającym z realizacji tych umów. Dokonując właściwych zmian opublikowanych danych jednostka będzie zobowiązana do wskazania informacji, które definiują podstawę dokonywanych zmian (np. zawarcie aneksu do umowy, wypowiedzenie umowy, zmiana strony umowy wiążąca się z przejęciem praw i obowiązków). Warto w tym miejscu podkreślić, że w kontekście informacji o umowach zawartych na czas nieoznaczony, dokonywanie zmian wartości takich umów będzie realizowane wyłącznie w okresie pierwszych 48 miesięcy ich wykonywania. Dokonywanie zmian przez cały okres nie przynosiłoby waloru informacyjnego. W systemie Centralnym Rejestrze Umów JSFP zostały przewidziane poniższe pola pozwalające na realizację obowiązku w tym zakresie:

- 1) podstawa aktualizacji – pole z wbudowanym słownikiem, w którym do wyboru użytkownika będą w szczególności następujące opcje:
 - a) aneks do umowy
 - b) cesja umowy
 - c) korekta danych
 - d) odstąpienie od umowy
 - e) rozwiązanie umowy
 - f) wygaśnięcie umowy
 - g) wypowiedzenie umowy
 - h) zmiana danych strony
 - i) zmiana w zakresie wyłączenia jawności
 - j) inna
 - 2) data zaistnienia zmiany – pole, w którym użytkownik będzie mógł wskazać datę zaistnienia zmiany w umowie. System CRU JSFP zadba o poprawność formatu tej daty. W systemie będzie ograniczenie kalendarza w tym polu do dat. Nie będzie możliwości wpisania daty sprzed dnia zawarcia umowy. Dzięki temu ograniczone zostanie ryzyko wprowadzania do systemu CRU JSFP błędnych danych;
 - 3) zwięzły opis aktualizacji – pole tekstowe, pozwalające na wpisanie dowolnej treści.
- Podobnie jak w przypadku rejestracji informacji o umowie, tak w przypadku ich zmiany, jednostka zobowiązana jest zamieścić aktualizację tych informacji w terminie **30 dni** od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego dokonanie takiej zmiany.

7. Jakie umowy nie podlegają udostępnianiu w CRU JSFP?

Biorąc pod uwagę zarówno formę jak i treść umowy, obowiązkowi udostępniania w CRU JSFP nie będą podlegać informacje m.in. o poniższych umowach.

1. Umowy z zakresu prawa pracy.

W Centralnym Rejestrze Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych nie publikuje się informacji o umowach z zakresu prawa pracy. Wśród umów objętych wyłączeniem z art. 11 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp będą takie umowy jak np. umowa:

- a) o pracę (zawarta na czas nieokreślony, określony, na okres próbny),
- b) zakazie konkurencji,
- c) pracę w celu przygotowania zawodowego.

Wyłączeniem nie są objęte takie rodzaje zatrudnienia, które są podejmowane na podstawie umów cywilnoprawnych (np., umowy o dzieło czy umowy zlecenia).

2. Umowy ramowe.

W systemie CRU JSFP nie ma obowiązku rejestracji informacji o umowach ramowych. Umowa ramowa jest umową zawieraną między zamawiającym a jednym lub większą liczbą wykonawców, której celem jest ustalenie warunków dotyczących zamówień, jakie mogą zostać udzielone w danym okresie, w szczególności cen i – jeżeli zachodzi taka potrzeba – przewidywanych ilości. Same umowy ramowe nie prowadzą do powstania zobowiązania finansowego po stronie jsfp, dzieje się tak dopiero po zawarciu konkretnej umowy wykonawczej.

3. Dotacje.

Dotacje stanowią formę nieodpłatnej i bezzwrotnej pomocy finansowej udzielanej przez państwo jsfp na realizację jej zadań. Celem dotacji nie jest uzyskanie korzyści z tytułu dostaw, usług czy robót budowlanych, lecz udzielenie wsparcia finansowego. Dlatego umowy dotacyjne nie spełniają przesłanek definicji zamówienia z art. 7 pkt 32 ustawy Pzp.

4. Umowy ustne.

Umowy zawierane w formie ustnej nie są objęte obowiązkiem ujawniania informacji w CRU JSFP. Samo złożenie ustnych oświadczeń woli i zawarcie w ten sposób umowy nie rodzi automatycznie konieczności zamieszczania danych o takiej umowie w rejestrze. Z formą ustną związany jest bezpośrednio ust. 5 poniżej.

5. Faktury, rachunki, paragony.

Faktury, rachunki, paragony nie są umowami w rozumieniu przepisów prawa, ani tym bardziej nie spełniają definicji form przewidzianych dla zawierania tych umów. Funkcją tych dokumentów księgowych jest przede wszystkim rozliczenie finansowe, a nie dokumentowanie samego faktu zawarcia umowy czy jej treści. Samo wystawienie lub zaksięgowanie faktury nie przesądza o istnieniu umowy ani o jej wykonaniu. Faktura nie

stanowi również formy dokumentowej czynności prawnej w rozumieniu art. 77² k.c., ponieważ nie jest oświadczeniem woli. Faktura jest dokumentem księgowym, którego podstawowym celem jest udokumentowanie zdarzenia gospodarczego na potrzeby rozliczeń, w szczególności podatkowych. Faktura nie służy do składania oświadczeń woli, nie przesądza ani o zawarciu umowy, ani o tym że strony złożyły zgodne oświadczenia woli. Podobnie orzekł Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 9 stycznia 2013 r. wydanym w sprawie o sygn. akt V ACa 648/12. A zatem faktury, rachunki i paragony (bez innych dokumentów, oświadczeń potwierdzających zawarcie umowy) nie mogą być traktowane jako samodzielna, samoistna podstawa do ustalenia istnienia umowy ani jej wartości, ani też jako substytut formy wymaganej do objęcia umowy zakresem rejestracji w Centralnym Rejestrze Umów JSFP.

6. Umowy nieodpłatne.

Jako nieodpowiadające definicji zamówienia z art. 7 pkt 32 ustawy Pzp umowy pod tytułem darmym nie są objęte obowiązkiem udostępnienia informacji do Centralnego Rejestru Umów JSFP (np. umowa darowizny, umowa użyczenia).

7. Wydatki i zlecenia realizowane na podstawie zawartych uprzednio umów długoterminowych, przewidujących sukcesywne nabywanie określonych dostaw lub usług. Rejestracji podlegają informacje na temat samej umowy długoterminowej.

8. Świadczenia wykonywane na podstawie:

- 1) orzeczeń sądów,
- 2) tytułów egzekucyjnych,
- 3) decyzji administracyjnych.

8. Jakie umowy zawierane na uczelni podlegają rejestracji w CRU JSFP?

Biorąc pod uwagę zarówno formę jak i treść umowy, obowiązki udostępniania w CRU JSFP będą podlegać informacje m.in. o poniższych umowach.

1. Umowy zawierane w następstwie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybach ustawowych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 432 ustawy Pzp, umowa wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej.

2. Umowy zawierane w następstwie postępowań z dziedziny nauki i z zakresu działalności kulturalnej w rozumieniu art. 11 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy Pzp.

Umowy dotyczące zamówień na dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych, które nie mają służyć prowadzeniu przez Zamawiającego produkcji masowej służącej osiągnięciu rentowności rynkowej lub pokryciu kosztów badań lub rozwoju, a także umowy dotyczące zamówień, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności kulturalnej związanej z organizacją wystaw, koncertów, konkursów, festiwali, widowisk, spektakli teatralnych, przedsięwzięć z zakresu edukacji kulturalnej lub z gromadzeniem materiałów bibliotecznych przez biblioteki lub muzealiów, lub z zakresu działalności archiwalnej związanej z gromadzeniem materiałów archiwalnych, jeżeli zamówienia te nie służą wyposażaniu zamawiającego w środki trwałe przeznaczone do bieżącej obsługi jego działalności w rozumieniu art. 11 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy Pzp. Umowy powyższe zgodnie z Regulaminem ubiegania się i udzielania zamówień publicznych przez Uniwersytet Śląski w Katowicach zawierane są w formie pisemnej lub elektronicznej.

3. Umowy cywilnoprawne (np. umowy o dzieło, umowy zlecenia).

O zakwalifikowaniu określonej informacji jako podlegającej udostępnieniu decyduje kryterium rzeczowe, tj. treść i charakter informacji. Umowy cywilnoprawne zawierane przez podmioty wykonujące zadania publiczne, dotyczące spraw publicznych, objęte są zakresem ustawy o dostępie do informacji publicznej. (Wyrok NSA z 12 września 2019 r., I OSK 2850/17). Informacją publiczną o majątku jednostek samorządu terytorialnego będzie treść każdej umowy cywilnoprawnej dotyczącej tego majątku, w tym mającej wpływ na stan tego majątku, czy sytuację prawną składników tego majątku. Sposób zarządzania tym majątkiem oraz sposób gospodarowania środkami publicznymi powinien być bowiem transparentny (Wyrok NSA z 17 listopada 2022 r., III OSK 2424/21). Umowy cywilnoprawne stanowią zamówienia w rozumieniu przepisu art. 7 pkt 32 ustawy Pzp.

4. Umowy dotyczące zamówień o wartości poniżej 170 000 zł.

W ślad za przepisem art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, przy założeniu, że umowa została zawarta w formie pisemnej, elektronicznej, dokumentowej lub szczególnej, obowiązki rejestracyjnemu podlegają informacje o umowach o wartości poniżej progu stosowania ustawy Pzp (Ustawodawca nie wprowadza w tym zakresie żadnego minimalnego progu kwotowego). Teoretycznie więc obowiązek ów zaczyna się na poziomie 1 gr.

Pozostałe umowy podlegające wyłączeniu ze stosowania przepisów ustawy Pzp:

5. Umowy dotyczące zamówień na usługi badawcze lub rozwojowe w rozumieniu art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp.

W ślad za przepisem art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp oraz § 33 Regulaminu ubiegania się i udzielania zamówień publicznych przez Uniwersytet Śląski w Katowicach udostępnianiu w CRU JSFP podlegają informacji na temat umów oraz pisemnych zamówień dotyczących usług badawczych i rozwojowych za wyjątkiem usług badawczych i rozwojowych objętych kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000 5, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień (CPV), jeżeli dodatkowo spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) korzyści z usług objętych ww. kodami CPV przypadają wyłącznie Zamawiającemu na potrzeby jego własnej działalności oraz,
 - 2) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca Zamawiający.
- w rozumieniu art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp.

6. Umowy, których przedmiotem jest nabycie własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości.

Umowy, których przedmiotem jest nabywanie praw do nieruchomości (gruntowych, budynkowych czy lokalowych), jak też ich części. Przedmiotem wyłączenia są istniejące budynki, gdyż wykonanie obiektu budowlanego (w tym budynku) zgodnego z wymaganiami zamawiającego mieści się w pojęciu robót budowlanych. Zakres wyłączenia jest szeroki, gdyż dotyczy nabycia zarówno własności i innych praw rzeczowych, jak i praw obligacyjnych do nieruchomości wszystkich rodzajów.

7. Umowy, których przedmiotem jest nabycie czasu antenowego.

Udostępnieniu w CRU JSFP podlegają zamówienia na nabycie czasu antenowego, które mają charakter powszechny – mogą z niego korzystać wszyscy zamawiający, bez względu na rodzaj prowadzonej działalności. Przedmiotem umowy jest czas antenowy – a więc część czasu programu radiowego lub telewizyjnego, w którym nadane zostaną audycja, reklama lub inny przekaz zgodnie z wolą zamawiającego. Zamówienie na nabycie czasu antenowego może być udzielone bez stosowania przepisów ustawy jedynie określonemu wykonawcy, tj. dostawcy audiowizualnych lub radiowych usług medialnych. Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 4 u.r.t. dostawcą takim jest osoba fizyczna lub prawna, która ponosi odpowiedzialność redakcyjną za wybór audiowizualnej treści audiowizualnej usługi medialnej i decyduje o sposobie zestawienia tej treści. Tym samym nie jest możliwe nabywanie bez stosowania przepisów ustawy czasu antenowego od pośredników.

8. **Umowy dotyczące zastępstwa procesowego** wykonywanego przez adwokata, radcę prawnego lub prawnika zagranicznego w rozumieniu ustawy z 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, w postępowaniu arbitrażowym lub pojednawczym, lub przed sądami, trybunałami lub innymi organami publicznymi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państw trzecich lub przed międzynarodowymi sądami, trybunałami, instancjami arbitrażowymi lub pojednawczymi.
9. **Umowy doradztwa prawnego** wykonywanego przez adwokata, radcę prawnego lub prawnika zagranicznego w rozumieniu ustawy z 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie przygotowania postępowań, o których mowa w ustawie, lub gdy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że sprawa, której dotyczy to doradztwo, stanie się przedmiotem tych postępowań.
10. **Umowy w zakresie notarialnego poświadczania i uwierzytelniania dokumentów.**
11. **Umowy dotyczące usług arbitrażowych lub pojednawczych.**
12. **Umowy, których przedmiotem są pożyczki lub kredyty**, bez względu na to, czy wiążą się one z emisją, sprzedażą, kupnem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.
13. **Umowy ze względu na formę** zawarcia (przy założeniu, że chodzi o zamówienie w rozumieniu art. 7 pkt 32 ustawy Pzp) – umowy z podpisem zaufanym, umowy z podpisem osobistym, umowy zawarte poprzez złożenie oświadczenia woli w jakiegokolwiek postaci umożliwiającej zapoznanie się z jego treścią i identyfikację osoby składającej oświadczenie (np. zapytanie ofertowe w formie mailowej, dokument przesłany w formie skanu, zdjęcie zawierające warunki zamówienia, nagranie rozmowy telefonicznej, z której wynikają warunki umowy, ustalenie warunków sprzedaży za pośrednictwem komunikatora tekstowego, wiadomości SMS, złożenie zamówienia w formie elektronicznej i przyjęcie do wykonania tego zamówienia przez drugą stronę, zakup towaru przez stronę internetową).

9. Jakie są zasady przetwarzania danych osobowych w związku z CRU JSFP?

W związku z faktem, iż w przepisach wprowadzających Centralny Rejestr Umów JSFP przyjęto rozwiązanie umożliwiające powszechny dostęp do informacji o umowach zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych – jego funkcjonowanie wymaga zachowania balansu pomiędzy zasadą jawności a prawem do ochrony prywatności. System CRU JSFP opiera się na rozdziale odpowiedzialności za przetwarzanie danych osobowych pomiędzy Ministra Finansów a kierowników jednostek sektora finansów publicznych. Minister Finansów odpowiada za warstwę techniczną, a więc za funkcjonowanie systemu teleinformatycznego, którym działa CRU JSFP oraz za przetwarzanie danych osobowych użytkowników tego systemu. W zakresie informacji o umowach, administratorem danych jest kierownik jednostki (w przypadku uczelni – Rektor), który wprowadza dane do rejestru. Na kierowniku jednostki spoczywa odpowiedzialność za przetwarzanie danych osobowych zgodnie z przepisami RODO, w tym odpowiedzialność za ewentualne ujawnienie danych w szerszym zakresie niż to wynika z obowiązku ustawowego. W praktyce oznacza to konieczność każdorazowej oceny czy zakres ujawnianych danych jest niezbędny do realizacji celu rejestru i czy nie prowadzi do ujawnienia danych poza ten cel. Istotne znaczenie ma zatem zasada minimalizacji danych, wedle której przetwarzane mogą być tylko dane adekwatne, stosowne i ograniczone do tego co niezbędne do realizacji celu przetwarzania.

Kierownik jednostki – Rektor, co do zasady nie jest administratorem danych osobowych w rozumieniu ogólnych przepisów o ochronie danych. Jednakże, na mocy przepisu szczególnego, jakim jest norma wystawiona w art. 34b ust. 9 i 10 ustawy o finansach publicznych, kierownikowi jednostki został przypisany status ADO oraz wyłączna odpowiedzialność za realizację obowiązków z tym związanych, ale jedynie w wąsko określonym zakresie danych zamieszczanych w Centralnym Rejestrze Umów JSFP. Ustawodawca wyjaśnia zakres tej odpowiedzialności w przepisie art. 34b ust. 10 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że obowiązki administratora danych określone w przepisach o ochronie danych osobowych, w zakresie informacji o umowie zamieszczonych w Centralnym Rejestrze Umów JSFP, wykonuje wyłącznie kierownik jednostki. Użycie słowa „wyłącznie” uwydatnia, iż odpowiedzialność za realizację obowiązków wynikających z RODO (takich jak realizacja praw osób, których dane dotyczą, czy zapewnienie bezpieczeństwa danych, obowiązki informacyjne) w tym konkretnym zakresie została w całości przeniesiona na kierownika jednostki.

Obowiązek zamieszczania informacji w CRU JSFP, opisany w przepisie art. 34a u.f.p., ma na celu zwiększenie transparentności wydatkowania środków publicznych. Rejestr jest jawny i powszechnie dostępny. Jednakowoż zasada jawności nie ma charakteru absolutnego. Kluczowy w tym zakresie jest przepis art. 34a ust. 8 u.f.p., który stanowi, iż w Centralnym Rejestrze Umów JSFP nie udostępnia się informacji o umowie, co do których prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu na podstawie art. 5 ust. 1 i 2–2b u.d.i.p.. Ograniczenia w dostępie do informacji publicznej, przewidziane w tej ustawie, mają bezpośrednie zastosowanie do danych zamieszczanych w CRU JSFP. Prawo do informacji

publicznej podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej (art. 5 ust. 2 u.d.i.p.). Ograniczenie to nie dotyczy jednak informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, jeżeli informacje te mają związek z pełnieniem tych funkcji.

Zakres udostępnianych danych powinien być ograniczony do informacji niezbędnych z punktu widzenia celu, jakim jest jawność finansów publicznych. Będą to zatem imię i nazwisko strony umowy oraz przedmiot i wartość umowy. Dane, które nie są istotne z tego punktu widzenia (np. adres zamieszkania, numer PESEL, numer dowodu osobistego), nie powinny być ujawniane w publicznym rejestrze. Wprowadzanie danych do CRU JSFP nawet za pośrednictwem systemu dziedzicznego stanowi formę przetwarzania danych osobowych. W związku z tym zastosowanie znajdują ogólne przepisy RODO, zgodnie z którymi ADO jest zobowiązany do zapewnienia, że dane są przetwarzane w sposób bezpieczny i tylko przez osoby upoważnione. Kierownik jednostki, jako administrator danych, zobowiązany jest do wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, które zapewnią ochronę danych przed nieuprawnionym dostępem, utratą lub modyfikacją (nadawanie uprawnień wyłącznie osobom upoważnionym oraz kontrolowanie ich działań w systemie).

Domyślnie powinny być przetwarzane wyłącznie dane niezbędne. Publikowanie danych o umowach w rejestrze stanowi odrębną czynność przetwarzania danych osobowych, która powinna zostać ujęta w rejestrze czynności przetwarzania danych osobowych, o którym mowa w art. 30 RODO. Przetwarzanie danych bowiem w tym wypadku w ramach CRU JSFP odbywa się w innym celu niż standardowa obsługa umów w jednostce. O ile przetwarzanie danych w związku z realizacją umowy służy wykonaniu zobowiązań wynikających z tej umowy, o tyle publikacja w CRU JSFP realizuje cel jakim jest jawność życia publicznego. Różny jest też zakres odbiorców (w przypadku CRU JSFP mamy do czynienia z dostępem powszechnym), a także inna też jest podstawa prawna. Ponadto jednostki będą musiały zaktualizować swoje klauzule informacyjne stosowane w umowach z kontrahentami po 1 lipca 2026 r. i dostosować je do nowego celu przetwarzania danych w postaci udostępniania informacji o umowach w CRU JSFP.

10. Jakie są sankcje za brak udostępniania informacji o umowach w CRU JSFP?

Ustawodawca **nie przewiduje sankcji o charakterze karnym** za brak udostępniania informacji o umowach w Centralnym Rejestrze Umów JSFP. Na etapie prac nad projektem nowelizacji ustawy, projektodawca rezygnację z sankcji o charakterze karnym uzasadniał następująco: „poza licznymi wątpliwościami jakie sygnalizowały w tym zakresie jednostki sektora finansów publicznych, sankcja ta wydaje się być nadmiarowa w kontekście czynności, jakie powinny być wykonywane w ramach realizacji obowiązków odnoszących się do Centralnego Rejestru Umów JSFP. Osiągnięcie celu, jaki przyświeca ustanowieniu Centralnego Rejestru Umów JSFP, jest bowiem możliwe przy pomocy istniejących narzędzi. Z jednej strony weryfikacja realizacji obowiązku udostępniania informacji o umowach w Centralnym Rejestrze Umów JSFP powinna być elementem wykonywania przez kierowników jsfp kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 u.f.p. , z drugiej strony,

Centralny Rejestr Umów JSFP stanowi narzędzie mające ułatwić jsfp realizację zasady jawności gospodarowania środkami publicznymi poprzez podawanie do publicznej wiadomości informacji dotyczących umów zawieranych przez jsfp i na ich rzecz. Cel ten jest zbieżny z celami określonymi w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej i ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego. Zbieżność tych celów powoduje, że wykonanie obowiązku na podstawie jednej ustawy (tj. ustawy o finansach publicznych) będzie skutkowało zwolnieniem z obowiązków wynikających z pozostałych ustaw przewidujących udostępnianie informacji sektora publicznego (art. 10 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 39 ust. 1 ustawy o otwartych danych i ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego). Jednocześnie nieupublicznienie przez jsfp informacji o umowach w Centralnym Rejestrze Umów JSFP nie wyłącza dostępu do tych informacji. Podmiot zainteresowany wciąż będzie dysponował uprawnieniem do uzyskania dostępu do tych danych w trybie wnioskowym. Niewykonanie obowiązków na podstawie ustawy o finansach publicznych spowoduje zatem jedynie większe obciążenie administracyjne i koszty po stronie jsfp. Tym samym, już sama możliwość zwolnienia się przez jsfp z obowiązku udostępniania informacji w trybie indywidualnych zapytań powinno stanowić dostateczną motywację dla kierowników jsfp do zapewnienia prawidłowej realizacji przepisów o Centralnym Rejestrze Umów JSFP w trybie kontroli zarządczej. W przypadku jednak gdy jsfp nie zamieści informacji o umowie zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych i otrzyma wniosek o udostępnienie takiej informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej, to będzie zmuszona upubliczniać te informacje w odpowiedzi na indywidualne zapytania podmiotów zainteresowanych. Ostatecznie nieudostępnienie informacji na wniosek złożony na podstawie art. 10 ust. 1 u.d.i.p. jest zagrożone sankcjami określonymi w art. 23 tej ustawy, tj. grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”.

Podstawowymi instrumentami zapewnienia prawidłowego wykonywania obowiązków w zakresie CRU JSFP są zatem:

- 1) organizacja procesu po stronie jednostki z odpowiedzialnością kierownika jednostki,
- 2) kontrola zarządcza,
- 3) możliwość dochodzenia dostępu do informacji publicznej w trybie wnioskowym,
- 4) kontrola zewnętrzna np. NIK.

Jeżeli jednostka nie zamieści informacji o umowie w Centralnym Rejestrze Umów JSFP nie uchyla się od obowiązku przestrzegania zasady jawności ale przenosi ciężar jego realizacji na tryb wnioskowy. W efekcie:

- 1) pojawia się konieczność indywidualnego rozpatrywania wniosków,
- 2) zwiększa się obciążenie administracyjne jednostki,
- 3) rośnie ryzyko popełniania błędów przy udostępnianiu informacji,
- 4) zwiększa się ryzyko sankcji za nieudostępnienie informacji publicznej.

Można powiedzieć, że zastosowano pośredni, rozproszony, wielopoziomowy mechanizm sankcyjny, albowiem nieudostępnienie informacji o umowie w CRU JSFP uruchamia tryb

wnioskowy na podstawie przepisów u.d.i.p., a te z kolei mogą uruchomić sankcję karną o której mowa w art. 23 tej ustawy. Zgodnie z tym przepisem „Kto wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, nie udostępnia informacji publicznej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”.

Ustawodawca **zrezygnował z sankcji w postaci deliktu dyscyplinarnego za naruszenie dyscypliny finansów publicznych** w przypadku naruszenia obowiązku udostępnienia informacji w CRU JSFP.

11. W jaki sposób informacje o umowach będą udostępniane do CRU JSFP na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach?

Wg przyjętych założeń na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, informacje o umowach zawartych w następstwie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybach ustawowych oraz postępowań wyłączonych z obowiązku stosowania przepisów ustawy Pzp, a także aktualizacje tych informacji, będą udostępniane do CRU JSFP za pośrednictwem funkcjonującego na uczelni systemu SAP ERP (niejako w tle wykonywanych standardowo czynności w procesie udzielania zamówień). Informacje do systemu SAP ERP za pośrednictwem odpowiednich transakcji zamówienia, kontraktu oraz umów cywilnoprawnych, które zostały opisane w piśmie okólnym nr 2 Prorektora ds. Finansów z dnia 25 czerwca 2026 r., regulującego szczegółową procedurę wprowadzania danych dotyczących umów za pośrednictwem systemu SAP ERP, będą wprowadzane przez kierowników Realizatorów, kierowników pozostałych jednostek organizacyjnych lub upoważnionych przez nich pracowników w obszarach ich właściwości rzeczowej. Szczegółowe instrukcje dotyczące wprowadzania danych za pośrednictwem poszczególnych transakcji w systemie SAP ERP uwzględniające dodatkowe obowiązki informacyjne na potrzeby CRU JSFP zostaną udostępnione w Bazie Wiedzy SAP pod adresem: <https://info.adm.us.edu.pl/sap/MMI/mmi.html> Wszelkie wątpliwości dotyczące procesu udostępniania informacji o umowach w CRU JSFP mogą być przesyłane na utworzony w tym celu adres kontaktowy: cru@us.edu.pl Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania będą publikowane sukcesywnie pod adresem: <https://dzp.us.edu.pl/faq/> W celu zachowania ustawowego terminu do udostępnienia informacji o umowach, system CRU JSFP będzie zasilany danymi z systemu SAP ERP Uniwersytetu za pomocą interfejsu programistycznego aplikacji udostępnionego przez Ministra Finansów przynajmniej raz dziennie.

Bibliografia

1. Balwicka-Szczyrba Małgorzata (red.), Sylwestrzak Anna (red.), Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany, Warszawa, Wolters Kluwer Polska Spółka z o.o., 2024.
2. Cempura A., Kasolik A., Metodyka sporządzania umów gospodarczych, 4 wydanie, Warszawa, Wolters Kluwer Polska S.A., 2017.
3. Dzierżanowski W. i in., Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Warszawa, Wolters Kluwer Polska Spółka z o.o., 2021.
4. Fras M. (red.), Habdas M. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, Warszawa, Wolters Kluwer Polska S.A. 2018.
5. Gawrońska-Baran A., Wiktorowska E., Wiktorowski A., Wójcik P., Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Warszawa, Wolters Kluwer Polska Spółka z o.o., 2021.
6. Gniewek E., Machnikowski P. (red.). Kodeks cywilny. Komentarz, 8 wydanie, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck, 2017.
7. Jarzyński W. (red.), Ustawa Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Warszawa, Wydawnictwo Must Read Media, 2020.
8. Jaworska M. (red.) Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck, 2021.
9. Kidyba A. (red.) Umowy w obrocie gospodarczym. Wzory. Komentarze. Orzecznictwo., 2 wydanie, Warszawa, Wolters Kluwer Polska S.A., 2018.
10. Nowak H., Winiarz M. (red.), Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Warszawa, Urząd Zamówień Publicznych, 2021.
11. Pietrzykowski K. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa, Wydawnictwo C.H. Beck, 2021.
12. Plesnerowicz-Durska E., Centralny Rejestr Umów JSFP – nowy obowiązek od 1 lipca 2026 r., „Poradnik Rachunkowości Budżetowej”, 2026, nr 5, s. 27-125.
13. Sitniewski P., Centralny Rejestr Umów. Jak właściwie realizować nowy obowiązek, Warszawa, Wolters Kluwer Polska Spółka z o.o., 2025.

Akty Prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j.Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn zm.).
5. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 902 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 4 grudnia 2025 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025 r. poz. 1844).
8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
9. Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie Centralnego Rejestru Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 440).
10. Uzasadnienie do rządowego projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 1863).